SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya . . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per avançat, una pesseta de rebaixa

EL·POBLE·CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2 TERR.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPRENTA, 2.298

ANY X.-NUM. 2.961 | BARCELONA, DILLUNS 21 D'ABRIL DE 1913 | UN NÚMERO, 5 CENTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
DILLUNS 28 D'ABRIL I DIES SEGÜENTS
Exposició especial i venda de
Trajos i Confeccions
Nombroses ocasions en articles d'alta novetat, Vestits, Bruses, Bates, Faldilles, Capells per a senyora, Genre de punt
Llanes -- Sedes -- Drils
Formes i flors per a capell, Trajos per a senyor i nen, Devantals per a nens
Primera Comunió
Preus excepcionals en Llaços, Borses, Cintes, Corones, Estampes, Recordatoris, Rosaris, Devocionaris, Imatges, etc., etc.
Venda d'ARTICLES D'OCASIÓ EN ELS SALONS D'ENTRADA DE LES RAMBLES
Llanes angleses, doble ample; el metre a pessetes. . . . . 0'50
Estams superiors, per a trajos sastre; el corte ptes. 12
Gasses seda, gran fantasía; el corte per a brusa, ptes. . . . 2'25

Revista estrangera

L'escándol Krupp

Inesperadament acaba d'esclatar a l'Alemanya un escàndol sensacional, de primer ordre, que menaça produir grosses conseqüències. La famosa casa Krupp, la gran casa constructora d'armes i de vaixells de guerra, és objecte d'acusacions gravíssimes, les quals, en sa part essencial, poden donar-se ja per comprovades. I lo pitjor del cas és que en l'afer escandalòs hi estàn embolicats diversos oficials alemanys.

Ha estat un diputat socialista, el revolucionari Liebknecht, qui ha denunciat els fets en ple Reichstag. El govern ja n'estava enterat, i àdhuc havía realitzat una enquesta. Però la cosa se portava amb el major secret, i ni els diputats ni la premsa n'havíen tingut esment Així és que l'efecte causat per les revelacions de Liebknecht ha estat enorme i fulminant. Sembla que l'escàndol que ara comença a fer-se públic serà un dels més grossos del nostre temps.

Per a explicar els fets, citarem les paraules del diputat socialista alemany al fer la seva denuncia. Heus-vos-les aquí:

«La direcció de la casa Krupp, a Eissen, ha tingut a Berlín fins fa poques setmanes, un individu anomenat Brandt, antic sub-oficial d'enginyers, qui tenía per missió entendre's amb empleats de les oficines militars i navals i sobornar-los per a obtenir comunicació dels documents secrets que interessaven a la casa Krupp. (Gran sensació.) Se tractava sobre tot de saber detalls relatius a les noves construccions, al resultat de les provatures i sobre tot als preus demanats per les altres cases constructores o concedits a les mateixes. Brandt tenía grans medis a la seva disposició. (Sensació. i exclamacions.)

»La gran i célebre casa abusa, doncs, d'aqueixos medis per a aconseguir que'ls funcionaris prussians tracixin els secrets militars. Això fa anys que dura. Han sigut trobats documents en la caixa de cabals de Herr von Dewitz, a Eissen. Jo he donat coneixement d'aquests fets al ministre de la Guerra, qui ha complert el seu paper intervenint en la qüestió i ha obert una enquesta, avui llesta ja, i que ha demostrat l'exactitut de tot això que acabo de dir. (Grans exclamacions en tota la Cambra).»

Aquests fets són certament gravíssims. Però Liebknecht encara en comptà d'altres, degudament provats. Digué que en l'afer Scholtz resulta demostrat per una carta, existent en el «dossier», que la fàbrica alemanya d'armes i municions prega que's doni en el diari francés «Fígaro» la nova que'l govern francés pensava expressar els armaments de l'exércit. «Aquesta fàbrica — ha afegit l'orador — fa publicar, per tant, noves falses a França per a crear a l'Alemanya una atmòsfera favorable al xovinisme i als nous armaments. Això és verament interessantíssim. Cap vegada s'havía posat tant de manifest el patriotisme «desinteressat» dels grans proveidors de l'exércit.» Després Liebknecht feu veure les estretes relacions que existeixen entre les grans cases constructores que viuen del pressupost i larma i excita l'opinió pública per a afavorir l'augment dels armaments, realitzant aixís fortíssims guanys industrials les cases que proveeixen l'Estat de material de guerra. Maniobres d'aquesta naturalesa constitueixen crims covards, i posen de relleu tota la repugnant infamia de l'afany de negocis. Per als socialistes són un poderós argument contra'l règim capitalista, que tals coses produeix i esparona.

El ministre de la Guerra alemany no ha pogut negar els fets denunciats. Mes ha volgut rebaixar la seva importancia. La rèplica de Liebknecht ha estat contundent i convincent.

«El ministre declara — ha dit el denunciant — que'ls secrets militars no han sigut traits. Entenem-nos: se tracta de distingir entre la traició de secrets militars a una potencia estrangera o a particulars. Està provat que aquest darrer genred e traició ha estat comés. La casa Krupp posseeix un gran nombre d'informes confidencials sobre tota mena de detalls de construcció i que han sigut ja recuperats en gran part. Jo tinc copies d'alguns d'aquest documents

»El ministre de la Guerra pretè que no hi ha alts funcionaris compromesos. Estem acostumats a aquest mètode, que consisteix en agafar els lladres petits i en deixar lliures els grossos. Però Herr von Dewitz no's compta pas entre'ls petits empleats de les fàbriques Krupp. I és a casa seva ont han sigut trobats els documents.

»Jo he complert el meu deure. Que'l ministre de la Guerra compleixi el seu. Se tracta d'un nou Panamà, d'un afer pitjor que'l de Panamà.»

Aixís és, en veritat. La casa Krupp reb un cop formidable. El militarisme alemany queda desprestigiat. Que alliçonador no és comprovar com dessota certs patriotismes no hi ha més que vils apetits i deshonrosos propòsits!

A. R. i V.

La frèvola gazetilla

El lladrecini nouentista

Acaba d'ésser empresonat a Nova York un lladre genial, un veritable revolucionador d'aquest art complicat i vellíssim de fer passar a la butxaca propia lo que d'algún valor hi ha en la dels altres.

Se deia o es feia dir, Taylor, perquè usava seudònim o si voleu nom de guerra, i havía estudiat en l'Universitat, com calía a un home predestinat a capgirar les bases de tot un sistema de la propietat i a modernitzar una institució que's veu favorescuda cada dia més per moltíssims conreuadors.

Aquest Taylor operava en automòbil i capitanejava una banda de companys, que acataven cegament la seva voluntat i l'obeien militarment. Així podé aquest gran lladre realitzar cops genials que la policía no arribà a descobrir.

Desgraciadament per a ell, un mal dia fou agafat. I tot el seu sistema ha anat per terra, com si fos l'obra d'un vulgar «branda» de Santa Madrona, que segons conten és el «branda» més primitiu de la fauna robatoria. Però aquest lladre no ha perdut la dignitat i s'ha comportat sempre en la presó amb una correcció exquisida. I quan el jutge o l'escarceller li ha tirat en cara les seves malifetes i no ha usat prou bones paraules, el lladre model els ha observat, orgullosament:

—Recordin que tracten amb un «gentleman», senyors.

I com que aquesta paraula és miraculosa pels saxons, han tractat amb tot mirament al lladre model, que desapareix de l'escena quan tants dies de gloria havía de donar al favorescut art de Cacus i del Panxa-ampla.

OBRA NOVA de Dret Català, **Qüestions civils**, estudiades segons nostre Dret, per Lluís de Peguera i extractades per Francisco Maspons i Anglasell. Principals llibreries.

Oficines de rectificació del Cens Electoral

Queden obertes al públic, tots els dies, fins al 4 de maig inclusiu, les Oficines de rectificació del Cens electoral, en tots els Centres del partit i a les hores següents:

OFICINA CENTRAL

Centre Nacionalista Republicà, Pelai, 42, principal. De 10 a 1, de 3 a 7 tarde i de 9 a 11 de la nit.

DISTRICTE PRIMER

Ateneu Pi i Margall, Ginebra, 19. De 9 a 11 nit.

C. N. R. del Poble Nou, Passeig del Triomf, antiga casa Cebrià. Tot el dia.

DISTRICTE SEGON

Centre d'U. F. N. R., Passatge de Sant Benet, 8. De 9 a 12 nit.

DISTRICTE TERCER

Centre d'U. F. N. R., Sant Simplici, 6, principal. De 3 a 4 tarde i de 8 a 11 nit.

DISTRICTE QUART

C. N. R., Bailén, 108. De 9 a 11 de la nit.

DISTRICTE QUINT

Ateneu Integral, Sant Pau, 83, principal. Tot el dia.

DISTRICTE SISE

C. N. R. Fivaller, Consell de Cent, núm. 263. De 9 a 12 nit.

DISTRICTE SETE

Centre Republicà Català, «Sang Nova», Vilardell, 29. De 8 a 11 nit.

Foment Republicà Català de Sans, Passatge de Cros, 5. De 9 a 11 nit.

Ateneu Democracia, Aragó, 135. Tot el dia.

C. N. R. del districte VII, Rosal, 31. De 9 a 11 nit.

DISTRICTE VUITE

Ateneu Gracienc, Salmerón, 27 i 29. De 9 a 12 nit.

C. N. R. de Sant Gervasi, Laforja, 222. De 9 a 11 nit.

DISTRICTE NOVE

Avenç Nacionalista Republicà de Sant Andreu, Dr. Sampons, 90. De 8 a 10 nit.

Centre Republicà Federal d'Horta, Plaça Creus, Café Lluis. De 6 a 8 nit.

Centre Autonomista Republicà, Mallorca, 614 (Camp de l'Arpa). De 7 a 9 nit.

DISTRICTE DESE

Centre Republicà Democràtic Federalista, Marian Aguiló, 27. De 8 a 10 nit.

Centre Federal Nacionalista Republicà del Clot, Muntanya, 7 i 9. De 8 a 10 de la nit.

Les llistes objecte de rectificació són les mateixes que han servit per a les eleccions de diputats provincials del mes de març últim, o sia amb els domicilis que tenien els electors l'any 1907. Aixís és que'ls que hagin canviat de domicili, deuen, si volen evitar-se molesties a l'anar a votar, demanar la rectificació corresponent.

La Junta Municipal de l'U. F. N. R. prega a tots els ciutadans que tinguin dret a figurar en les noves llistes electorals, no's descuidin d'acudir amb temps a qualsevol de les susdites oficines a demanar la seva inclosió o rectificació, posant-se aixís en condicions de votar en les vinentes eleccions de regidors i demés que's facin durant l'any 1914.

Les llistes estàn exposades als baixos de Cà la Ciutat.

La jura de la bandera

Ahir tingué lloc la jura de la bandera. Començà a les nou del matí i acabava a quarts d'una. Durant tot aquest temps estigué interrompuda tota circulació rodada pel passeig de Gracia.

Aquesta aristocrática via se vegé plena de gent curiosa per a presenciar la festa militarista. Mai n'haviem vist tanta en festes semblants. Aquest públic esperá pacientment la desfilada de la tropa, aguantant a peu dret fins que l'espectacle acabá.

Al pas de les banderes dels regiments, alguns curiosos se descubrien i saludavan. Alguns balcons, no gaires, del passeig, estaven endomaçats i altres pocs ostentaven la bandera espanyola, que en la festa d'ahir se vegé amb una profusió enllurernadora.

El bon dia i'l sol espléndid del matí feren que la diada militar resultés una festa de carrer, a la que, per lo d'ahir, Barcelona s'hi acostuma.

Durant els dies d'ahir i abans d'ahir no faltaren alarmistes que anunciaven coses terribles per a l'acte de la jura de la bandera.

Naturalment: no passá rés, perque tot eren fantasies del pitjor gust.

No obstant la policía practicá alguns treballs de vigilancia dels sospitosos i s'organitzá un cuidat servei policiac. Ademés és procedí a la detenció d'un conegut anarquista que sigué reclós en la Quefactura Superior de Policía.

Preguntat ahir el governador si era cert que durant l'acte de la jura, un individu llançá un crit subversiu, digué que hi havía un detingut que ho fou per haver armat un petit aldarull.

A quarta plana: Informació de Barcelona, Del camp, Espectacles i Secció Comercial.

Un cicle de conferencies en l'Ateneu Enciclopédic Popular

L'Ateneu Enciclopédic Popular ha organitzat un cicle de conferencies d'Art Decoratiu, que sarán notabilíssimes.

Vegi's els temes i els noms dels que han de desenrotllar-les:

Primera: «Concepte general de l'Art».

Del sentiment artistic. — Necessitat de la seva educació. — De l'unitat de l'Art. — Fals concepte i arbitraria divisió dels llurs oficis. — L'Art a Catalunya. — Necessitat de cercar-hi l'Escola Catalana. — Medis per lograr-ho. — Fonaments del nostre Art modern. — Ont devem anar-los a cercar. — Resúm.

A cárrec den Eusebi Busquets.

2.a «L'esmalt d'Art»

L'esmalt com expresió estética. — Historia de l'esmalt. — Técnica de l'esmalt. — Lo que's pot fer amb l'esmalt.

Per en Marián Andreu.

Després se fará una visita al taller del conferenciant per a fer-se millor cárrec de la técnica d'aquest Art.

3.a «Renaixement de la vidrieria-Espanya», per en Antoni Rigalt.

Lloc: An els tallers «Rigalt, Granell i C.a», ont s'estudiará la técnica servint, per a completar les conferencies, les visites al Museu de Santa Agata i iglesies dels Sants Just i Pastor i Nostra Senyora del Pí.

4.a «Notes sobre'l gravat i fotogravat», per en Joaquim Furnó.

Lloc: An el seu taller, a la vista dels procediments i de la bella col·lecció que posseeix.

5.a i 6.a «De l'ornat i ilustració del llibre». «Concepte sobre aquest Art».

Examen de l'especte del llibre dençá del sigle XVIII. — Estudi del moviment modern o siga dels darrers vint anys a Anglaterra, Alemanya, França, Italia, Russia i Espanya, amb un lleuger sumari dels diversos procediments manuals i mecánics. Darrerament se provará d'establir l'orientació a seguir en aquest Art.

Per en Antoni Saló.

Se presentarán hermosos i interessants exemplars que ilustrarán degudament la conferencia.

7.a «El mobli i la decoració de l'habitació», per en G. Homar.

Lloc: A l'establiment que posseeix.

8.a «L'Art del Jardí», per en Antoni Pierra.

Lloc: An els seus jardins.

9.a «Les rajoles antigues», per en Josep Font i Gumá.

Lloc: Museu d'Art Decoratiu, en el Parc.

10.a «Aspecte técnic i artístic dels mosáics industrials.»

(Vindrá a ésser un complement de l'anterior conferencia.) Per en Antoni Saló.

Visita a la fábrica d'«E. F. Escofet i C.a», en el Poble Nou.

11.a «Los cueros labrados y repujados a mano y sus aplicaciones», per en Josep M.a Roca.

El conferenciant presentará exemplars de aquest Art.

12.a «L'Art del ferro forjat», per en L. Labarta.

Se farán visites al Museu d'Art Decoratiu, al Parc i al Can Ferrat, de Sitges.

13.a «L'Art de les medalles», per en Dionís Renart.

14.a «Conceptes de les Arts textils». (Sumari histórico). Per en Antoni Saló.

15.a «Lligaments artístics del teixit».

Aritmética i Art. — Fonaments científics de la distribució dels motius ornamentals dintre'l curs o mostra d'una tela. — Noves distribucions geométriques dels motius ornamentals basades sobre'ls punts inicials de la distribució aritmética (ilustrada amb projeccions).

Por en P. Rodón i Amigó.

16.a «Religiosa», per en Antoni Torras.

17.a «L'Escenografia», per en Salvador Alarma.

Lloc: En el taller del conferenciant, qui presentará una col·lecció de teatrins.

18.a «L'Art dels joiells i de l'orfebreria», por en Victor Masriera.

Lloc: En en seu taller, veritable museu.

19.a «Crestalleria», per en Carles de Bofarull.

Lloc: En el Museu d'Art Decoratiu.

20.a «Pintura decorativa», per en Torres García.

Lloc: En l'A. E. P.

Aquest «Cicle de Conferencies» s'anirá desenrotllant dintre aquest any, sofrint una interrupció durant els mesos d'estiu (juny, juliol, agost i setembre). Oportunament s'anunciarán les dates de les mateixes i sempre que sigui possible's donarán els diumenges al matí.

No és la nostra pretensió — diu el programa oficial — haver organitzat un curs complet d'Art industrial, car manquen encara moltes Arts no menys importants; empró el propósit dels organitzadors ha sigut no més donar a conéixer aquelles Arts decoratives en estat floreixent, amb personalitat independent de tota influencia estrangera que hi há al país.

L'absencia d'algunes que's troben també en aquest cas, es degudá a no haver sigut comprés el nostre bon desig d'educació social pels qui podien haver-nos proporcionat un valós i insubstituible apoi. Amb molta recença hi havem de renunciar.

El Cicle de Conferencies d'Art Decoratiu començará per l'abril.

Les festes de Figueres

L'Arlesiana i l'Edip

L'organització de les representacions de «L'Arlesiana i l'«Edip Rei» va prenent forma.

La Pagesia, amb sa torra, alta de vuit metres, está ja tota acabada i no falta més que posar-la a lloc; l'escenari, d'una enormitat de metres quadrats, está també extés com una carcassa que no falta més que vestir; les decoracions de l'Edip están a punt també d'ésser acabades.

Per altra part, l'Orfeó «Art i Patria» treballa activament i amb amor per a que sa cooperació respongui a l'éxit que d'ell s'espera; l'assaig fou un triomf pel mestre Serra, que fou ovacionat pels amateurs que van a sentir els assaigs, i es tingué que repetir la Farandola, un dels troços més inspirats de la obra; els orfeonistes, hi posen també tot el seu saber, tota la seva afició.

El Comité coordina, arregla, propaga, cuidant de que no falti el més petit detall a l'obra magna que s'ha emprés i que donará a Figueres nom i prestigi.

Els 170 executants que han de prendre-hi part, están ja tots contractats i están lent els corresponents assaigs a Barcelona, baix la direcció de l'eminent literat i amic en J. Pous i Pagés; l'Emilia Baró que creá el paper d'Ignocent quant la primera representació de l'obra a Barcelona, amb el que obtingué un éxit sorollós, s'ha encarregat també de dit paper: el difícil paper de Fredeina, está a cárrec den Carles Capdevila, un dels actors catalans més distingits.

Raid Marsella-Alger

Fa una pila de dies que en totes les illes de les Balears, i molt especialment en la de Menorca, hi sura un gran entusiasme i una grossa espectació amb motiu del «raid Marsella-Alger» que's proposa realitzar en hidroplà l'aviador francès Mr. Seguin acompanyat del viatger Mr. Pierron. Aquest «raid» havía de tenir lloc a últims de març, després a primers d'abril, i, a l'hora present segueix essent un projecte a causa del mal temps que ha vingut fent. El propósit de Mr. Seguin és «aterriçar» a Ciutadella ont hi va arribar ja fa dies el seu representant i mecànic Mr. Poffe. Els vems de Ciutadella no hi veuen de contents i s'han proposat a l'arribada de Mr. Seguin, tirar la casa per la finestra. Ara com ara, han començat per no consentir de cap de les maneres que'l mecànic Mr. Poffe anés a parar a l'hostal.

L'aviador Mr .Seguin és un xicot de 23 anys que no coneix la por. Ha pertenescut dos anys al regiment d'aviació de París i fa poc que va acabar el sevei militar.

L'aparell en que té de fer la travessía del Mediterrani és un hidroplà-biplà tipu Farman construit a casa del seu germà, establert a París. Aquest hidroplà té 200 cavalls de força i consegueix una velocitat de 100 kilòmetres per hora en marxa ordinaria.

La premsa francesa comença a parlar d'aquest «raid» i apropósit d'ell, «Le Journal», arribat ahir, li dedica la següent informació:

«L'aviador Agustí Seguin continúa els seus preparatius per a la travessía del Mediterrani, de Marsella a Arger, en hidroplà. Ha constituit son «hangar» en la platja del Prat. En el moll de la Fraternitat de Marsella els contratorpillers de l'esquadreta del Mediterrani «Fantassin», «Tirailleur», «Chaseur», «Voltiguer i «Jassinería», baix les ordres del capità de fragata Perot esperen la sortida del aviador per a convoiar-lo. Mr. Pierron, el passatger que té d'acompanyar a Mr. Seguin, ha esplicat el projecte a un redactor de «Le Journal». Fa dos anys ,ha dit, que concebirem Seguin i jo l'idea d'atravessar el Mediterrani en aeroplà, projecte que considerà realitzable seguint l'itinerari Marsella-Ciutadella-Alger. Mercés a la complacencia de les autoritats espanyoles, que devem al il·lustrat «sportman» senyor Quiñones de León i al coronel Vives i Vich, facilitaràn nostre viatge tres contratorpillers espanyols. (Efectivament, des de ja fa dies se trova anclat en el moll de Mahó, l'«Audaz» i els altres dos se troben en el moll de Palma). Tenim el propósit de sortir de Marsella un dematí per allà a les 7, amb vent N. o NO. A la sortida pendrem la direcció del S. amb 17 gr. al O. amb rumbu al centre de Menorca. Aquesta nostra primera jornada la cubrirem en tres o quatre hores. Farem escala d'una hora a Ciutadella i, empendrem de nou el viatge vorejant la costa de Mallorca fins a l'alçaria de Cabrera des de ont anirem directament cap a Alger. Vuit torpillers francesos s'escalonaràn en nostra ruta, de 70 en 70 kilòmetres, sis d'ells estaràn entre Marsella i Ciutadella, altre, entre les illes de Menorca i Mallorca, i l'altre, amb els contratorpillers espanyols, cubriràn el fi del trajecte. Viatjarem a poca alçaria, arràn de les ones fins a les illes. Després, ens alçarem a 1,000 o 1,200 metres per a guarins dels vents contraris que bufen en aquells paratges. Més que un «raid» serà el nostre un viatge d'estudi. Comprovarem la visibilitat dels aviadors en el mar, com també la possibilitat d'estacionar-nos-hi, per a tot lo qual portem aparells necessaris. Per acabar, diré, que tinc la convicció de sortir-ne bé d'aquesta prova.»

De Política

Notes i comentaris

Pro Mancomunitat

La setmana que va, complint un dels acords presos en la reunió del passat dijous per la representació parlamentaria de Catalunya, anirá a Madrid per a trasmetre al Govern el desig favorable a que s'obri'l Parlament i s'aprovin les Mancomunitats.

S'ha cregut necessari començar pel viatge i guardar per a després la celebració de mitings, conferencies i manifestacions.

Aixi se'ns assegura per persona autoritzada.

Cicle de conferencies

El Foment Republicá Autonomista de Sant Feliu del Llobregat, entitat adherida a la nostra comunió política, ens manifesta que ha organitzat un cicle de conferencies polítiques i culturals, havent-se comprometés a donar-les les primeres personalitats de nostre partit.

Aquestes conferencies s'inaugurarán el proper dimarts, dia 22 del mes que som, a les nou de la vetlla, corrent a carrec la primera de don Francisco Layret, versant sobre'l tema «L'ensenyança religiosa i l'escola primaria». La segona, tindrá lloc el dia 7 de maig a cárrec de don Pere Corominas, seguint-ne d'altres per Ribera i Rovira, Tona Xiberta i altres prestigiosos oradors.

Casal Nacionalista Martinenc

Es veritablement encoratjador a jutjar pel nombre dels que sol·licien ingressar en aquesta nova entitat, l'impuls que pren el Casal Nacionalista Martinenc.

El Consell directiu s'ha dirigit a la Junta Permanent de la Unió Catalanista sol·licitant l'adhesió del Casal. Hi ha gran animació i entusiasme per l'acte inaugural que probablement tindrá lloc el dia 11 del mes de maig, amb un gran míting, que vindrá a ésser el punt de sortida de la tasca patriótica que emprendrá el Casal en aquella populosa barriada.

S'está treballant amb activitat en la confecció d'un manifest que serà repartit amb profussió per la barriada, com aixi mateix a totes les entitats autonomistes de Catalunya. En aquestes s'hi acompanyará un comunicat, convidant-los a l'acte inaugural.

La "Joventut F. N. R."

Per a tractar d'assumptes de palpitant actualitat política i de trascendental interés, es convoca als individus que componen el Consell directiu de la Joventut F. N. R. de Barcelona a la reunió que tindrá lloc aquesta vetlla a les deu en el C. N. R. del carrer de Pelai.

En atenció a la finalitat que la motiva, es prega la puntual assistencia de tots els convocats.

Del nostre partit

Se convoca a tots els membres que constitueixen el Consell directiu de la Joventut «Ateneu Integral» del districte V, a la reunió extraordinaria que, per a tractar d'assumptes importants relacionats a la mateixa, s'efectuará avui dilluns, a les 10 de la vetlla, en son hostatje, Sant Pau, 83, entresol.

Varies

Se prepara a Vandellós i Tivisa uns mitings republicans i anticaciquistes.

—L'Ajuntament de Sollier (Mallorca), ha votat 100 pessetes per a contribuir a l'erecció del monument al gran poeta i orfebre de la llengua catalana, Mossén Jacinto Verdagues que's projecta construir a Barcelona.

—Están a Barcelona el P. Nozaleda i el senyor Montero Villegas.

A l'Escola Normal de Mestres

Conferencia de don Pere Corominas

Ahir matí, en la sala d'actes de la Normal de Mestres, donà l'anunciada conferencia sobre «Algunes idees d'Herbant sobre l'educació dels nens», l'il·lustre president del Consell de l'U. F. N. R., don Pere Corominas.

L'acte estava organitzat per l'Associació Normalista i començà a les onze i minuts, dient algunes paraules de presentació don Enric Villarrója, que presidía.

Seguidament el senyor Corominas començà la seva disertació que resultà amena, interessant i instructiva, lo mateix pels punts que foren tractats, com per la forma clara i eloqüent amb que foren exposats.

Vinc a parlar, començà dient, d'un home que ha exercit gran influencia en els pobles del Nord, d'Herbant, poc conegut a Catalunya; anem a parlar de l'escola d'Herbant, de les seves teories i mètodes, força desconeguts aquí, ont són coneguts Rousseau, Pestalozzi i Froebel, que han tingut una influencia poderosa en la pedagogía.

Herbant és desconegut an aquí, amb tot i que és el primer teoritzant, el que més ha enlairat la pedagogía. Ell, més que rès, pretengué i fou un filosop.

Si hem pogut conèixer a Froebel i Pestalozzi, no és tant fonda la coneixensa que tenim d'Herbant, perquè succeeix que les seves idees són obstruses, àrides, revolten algunes vegades i un se troba que costen de comprendre i d'estimar. Però tot d'un plegat un se dona compte de que les seves obres tenen una bellesa sobirana. Prescindint de la forma, endinzant-vos en elles us trobeu en l'interior de lo més pregón de l'ànima infantil.

Seguidament entrà a estudiar la personalitat d'Herbant en els seus aspectes de home, la seva posició com a pedagog i lo que pot trobar-se en la seva obra.

Diu que no era un positivista, ni un materialista, però tampoc era un idealista com Kant. La filosofía d'Herbant sobre l'ànima, és una cosa notable: segons ell l'ànima és una sola cosa, en la qual no hi intervé la voluntat ni el caràcter, encara que això no és lo essencial de la seva obra.

Estudía també els punts de vista de Herbant, sobre'l govern dels nens, resumint després les seves idees sobre l'educació.

Llegí alguns fragments d'una obra de Herbant, comentant-los després brillantment.

El discurs del senyor Corominas tingué períodes de gran eloqüencia i demostrà una gran coneixensa de la qüestió pedagògica.

Es impossible donar un aidea dels brillants conceptes emesos per l'orador, el qual rebé una ovació perllongada a l'acabar el seu discurs, per la nombrosa concorrencia que omplía el saló. Assistien a l'acte un bon nombre de senyores i senyoretes.

Donem a continuació els fragments de l'obra d'Herbant que llegí el senyor Corominas:

LO QUE ES L'EDUCACIO. — L'art de trobar una ànima infantil, d'atraure's aquesta ànima per la confiança i per l'amor, per a oprimir-la i excitar-la a són grat scient i traquetejar-la abans d'hora en l'inquietut dels anys que han de venir, sería el més aborrible de tots els mals oficis, si no's proposava conseguir un fi que pot servir d'excusa a tals medis fins als ulls del que se'n hauría de témer semblant queixa. — Tu m'ho agrairàs més tard, diu l'educador a l'infant que plora; no més aquesta esperança pot excusar lo de fer-te rajar llàgrimes.

FUNCIO DE L'EDUCADOR. — L'educador representa a la vora del nen l'home futur; els fins que l'infant un cop adulte es donarà més tard ell mateix, són per tant aquells en que l'educador deu pel mòment fixar als seus esforços: ell ha de preparar l'esperit de l'infant a realisar-los un dia amb facilitat. Ell no ha de debilitar per a res l'activitat de l'home futur: aixís es guardarà pla bé de fixar-la des d'ara en quant a certs punts particulars, ni de debilitar-la dispersant-la.

L'EDUCADOR. — Persones que les seves ocupacions especials porten a recórrer en tots sentits el camp vastíssim de les idees humanes i a discernir-ne, amb la més gran exactitut possible les altures i les profonditats, els pics escarpats i les planuries.

RESPECTE DE LA PERSONALITAT DEL NEN. — De tot això en resulta, en quant al fi de l'educació, una finalitat negativa tant important com difícil de complir: és que s'ha de deixar intacte l'individualitat tant com se pugui. Per a això convé que abans que tot l'educador discerneixi les seves propies sinuositats i remarqui curosament els casos en que ell vol d'una manera mentres que'l deixeble obra d'una altra, sense que per un o altre camí hi hagi ventatja essencial. En aquestes circumstancies l'educador ha de cedir immediatament en el seu anhel personal i fins si es possible suprimir-ne la manifestació.

EL MESTRE NO POT SER UN FARSANT. — S'hauría de mirar que en l'ensenyança no s'escorrés mai cap afectació. Tant si's pregunta com si s'ensenya, tant si s'està alegre com si s'està patètic, nixis les vostres paraules siguin polides o el vostre accent resulti sec, tot us resultarà repulsiu si pren l'aire de ser una «adició» voluntaria en comptes de rajar naturalment de la mateixa cosa o de la «situació» present. La multiplicitat de les coses i de les situacions dona lloc a accents i giros variats en l'exposició... L'educador ha de disposar de moltes gírades; és precís que puguí variar-les amb facilitat, adaptant-se a les circumstancies i tot jugant amb el deixeble fer ressortir lo essencial... Tota afectació és desagradable i opressora en sí mateixa des de que redueix a l'oient a un paper puramente passiu i li demana que renuncii absolutament a la seva propia mobilitat de esperit. Per això l'exposició deguda ha d'emocionar l'ànima gracies a una espera constantment viva...

LES DEFORMITATS DE L'EDUCACIO. — Mes a una edat en que l'ànima es deixa emmotllar tant fàcilment serà precis anar en compte a no veure en tal o qual predomini una indicació a fer contribuir l'educació al desenrotllo d'aquest punt particular. Una regla semblant que protegeix la deformitat fou inventada per l'amor de lo arbitrari i recomanada pel mal gust. El que li agraden les barreges extravagants i les caricatures trobarà tal vegada una satisfacció en veurer en comptes d'homes ben construits i de talla igual, aptes per a moure's en files i en columnes, una pila de geperuts i d'esgarrats de tota mena explaiar-se en una barreja desordenada: és lo que succeeix en una societat composta d'homes de sentiments diversificats, en que cadascú s'alaba de la propia personalitat, però ont ningú s'entén amb el seu vei.

FORÇA DE LES IDEES ADQUIRIDES. — No se sab de cap gran caràcter que no sigui presoner dels seus prejudicis. Ferir-los, és atacar els principis en les seves arrels i provocar la discordia entre'ls elements objectiu i subjectiu, despullar l'home de la seva unitat amb sí mateix, desorientar-lo. Indubtablement els que's troben amarrats a vells prejudicis tenen molta raó de no entregar-se a noves imaginacions; i per altra part no's pot fer més gran sacrifici a la veritat que reconèixer els errors als quals la personalitat vivía amarrada. Un sacrifici semblant mereix una gran estimació, però és digne igualment del nostre condol.

Els que voldràn seguir per sí mateixos les reflexions que acabem d'iniciar, no és fàcil que deixin d'arribar an aquesta entera convicció que la cultura del cercle d'idees és la part essencial de l'educació. Però jo'ls convido a comparar aixís mateix l'ordinari bagatge escolar i el cercle d'idees que se n'ha d'esperar. Vegin si és prudent de seguir fent de l'institució una distribució de coneixements i de deixar a la sola educació la tasca de convertir en homes a tots els que tenen faç humana. Es possible que cançats abans d'hora per aquestes meditacions, s'ageguin molts individus peresosament en el llit de la llibertat i fins en el de la fatalitat. An aquests no'ls tinc rès que dir. I si'l jas d'espines ont s'han deixat anar no'ls mou a redreçar-se per sí mateixos, la sola discusió no torbarà gaire'l seu repòs.

Foot-ball

Els partits d'ahir

El "Crook Town„ triomfa per 4 goals a 2

Hermós espectacle ofería ahir tarde el camp del Barcelona, puix ja molt abans de l'hora anunciada, totes les tribunes estaven atapaídes d'un públic tant distingit com entusiasta.

Amb rigorosa puntualitat començà el partit baix les ordres den Aamilton, aliniant-se els equips en la següent forma:

«Crook Town: G. Horseman-G. Hesley, E. Woodhall-J. English, A. Saucs, T. Smith-Walton, Clennell, Pyke, A. L. Smith i J. Best.

«Barcelona»: Steel-Irizar, Amechazurra-Rodríguez, Massana, Borí-Torns, Allack, J. F. Smith, Aboli i Peris.

En Greenwell no jugà a causa de no trobar-se restablert d'una lleugera malaltia que aquests dies l'ha obligat a fer llit.

El Lick-of el tirà el vice-cònsol d'Anglaterra. Desseguida els britànics s'apoderen de la pilota, fent entrar en jòc als nostres backs. Els nostres davanters en hermosa combinació arriben als dominis dels grocs-negres. En Forns centra colossalment an en Smith que ranteja a la parella contraria entrant un goal que és ovacionadíssim.

Però apenes centrada la pilota arranquen furiosament els britànics, burlant la vigilancia dels nostres mitjos i backs, encarregant-se de l'empat en Clennell d'un shoot imparable.

Continúa el jòc amb un domini formidable dels britànics, lluint-se molt la línia d'atac, però especialment l'extrem esquerra.

Poc triguen en obtenir un nou goal que marca el davanter centre d'un shoot que com l'anterior era imparable.

Els nostres es veuen continuament dominats, però això no obstant fan excursions bon xic perilloses, logrant en una d'elles senyalar en Smith el segón goal, aprofitant un altre centre den Forns.

Continúa el match amb un desesperant domini dels britànics, que en el reste de la primera part logren dos nous goals, (un d'un corner), ambdós marcats per l'interior esquerra.

Durant el «half-time» el públic fa els comentaris que son de suposar. Tot hom està unànim en apreciar que'l Barcelona ha jugat magistralment. Els backs són els que més han fluixejat, especialment l'Irizar que piflà d'una manera espantosa.

La segona part no fou tant animada com la primera; segurament a causa de no haver-se fet cap goal per cap de les dugues parts, lo que no fou pas per causa de no veure's sovintment en perill. En les porces, especialment la den Steel que jugà magistralment.

L'Irizar en aquesta part estigué més afortunat. Els nostres davanters invadeixen sovintment el goal contrari, originant-se molt batibull que'ns demostra la poca serenitat del goal-keeker anglés.

El partit acaba amb un casi domini dels nostres que no fan un tercer goal per casualitat, arribant l'Aboli a tocar el pal.

El partit acaba, doncs, amb el resultat de quatre goals a dos, a favor dels anglesos.

En el partit se vegeren moltes i moltes bonìques jugades. Especialment els nostres jugàren amb un entusiasme extraordinari.

Segurament que a no haver sigut això el resultat del partit no hauría estat tant falaguer pels nostres.

Els defenses si bé no jugàren amb aquell acert i mestría d'altres vegades, especialment en la segona part, imposaren plenament el seu jòc.

De la línia de mitjos, en Borí, superior. Cadad ia ens convencem més de l'utilitat del poderós jòc que desenrotlla; marca colossalment i shoota amb molt d'acert; en una paraula: és un gran mig. Els seus companys també compliren, especialment en Rodríguez, que jugà amb gran acert. En Massana ahir més que mai, se li notà el defecte de no saber passar als davanters, especialment al centre del que ha d'ésser el principal «fournisseur»

Els davanters superiors menys el debutant.

L'Allack, fou l'hèroe de la tarde, desenrotllant un jòc formidable.

Amb l'Steel estem segurs que ahir s'haurien fet més goals. Els altres jugaren amb gran entusiasme, però amb un xic de desavinença dels interiors amb el centre.

Aquest càrrec com se sab l'ocupà un jugador que venía precedit de molta fama.

Dissabte ja deiem que trobàvem desacertat per ocupar aquest tant important càrrec a un jugador que per més bó que sigui, topava amb aquestes contrarietats: Fadigues del viatge; desconeixement del terreny, i sobre tot del jòc que desenrotllen els seus companys.

Ademés d'això, afegim-hi que en Massana no sab passar convenientment al centre; que l'Apoli no és pas un mestre per entendre's el primer dia amb el principal equipier de la línia d'atac.

Això fou causa que'ls nostres davanters ahir no desenrotllaren aquell jòc tant homogeni a que'ns tenen acostumats.

Concretant encara més la nostra opinió sobre'l debutant, hem d'afegir que no'ns semblà pas el jugador que de tanta fama venía precedit. Desitjaríem que en el partit de dijous, tinguessim de rectificar aquesta opinió.

L'equip anglés ens causà immillorable impressió; es un team veritablement formidable com haurien d'ésser tots els nostres: un equip de conjunt.

Sense que s'hi destaqui una gran figura, és un team el que ahir vegerem que'ls que'l composen són grans coneixedors de llur jòc.

La línia de saguers és fenomenal, essent el principal obstacle per fer el desitjat goal. En la línia de mitjos si bé no s'hi veu cap notabilitat combina i passa amb una rapidesa extraordinaria.

Dels davanters superior el centre i l'extrem esquerra, que es la base de totes les combinacions.

Els demés també demostren ésser uns grans combinadors, però llur especialitat està tot en el shoot que es molt ràpid i desconcertant.

Es per això que és més digne d'elogi la tasca den Steel que no obstant sa poca estatura i no estar entrenat jugà colossalment, en especial a la segona part. Els goals entrats eren imparables.

Ens alegrem, doncs, que'ls nostres veticinis no s'hagin vist complerts. Aquest és el nostre millor elogi.

L'arbitratge del senyor Hamilton intaxable.

En resum: el partit fou dels millors que els nostres foot-ballistes han presenciat.

L'Universitary derrotà al R. C. D. E., per 1 goal a 0.

***

El partit entre l'equip estudiantil i el Campió de Catalunya eliminatori del campionat de la Federació Catalana, havía despertat certa espectació perque com es preveia resultà en extrem animat.

No obstant ningú esperava en el triomf del simpàtic Universitary, puix es creia i no sense fonament que'l Club que actualment ostenta el títul de Campió de Catalunya, presentaría un equip que pugués lluitar amb esperances de guanyar.

Desgraciadament pels del Reial; amb alegría pels de l'Universitary el team d'aquells es presentà molt fluix.

No obstant la lluita fou renyidíssima i accidentada. Com ja diem guanyà l'Universitary per 1 goal a 0, que fou entrat per l'Armet en el transcurs de la primera part.

En honor a tots, els jugadors tant d'un bàndol com de l'altre jugaren amb molt d'entusiasme per emportar-se'n la victoria.

Representaven a l'equip vencedor en Cuervo, Puntas, Aguirreche, Pérez, Alemany, Samuel, Ozores, Armet, Batlle, Torrents i Varela.

L'equip del R. C. D. E., el formàven en Gibert, Carruana, Massana, Morales, Garí, Terrasas, Sampere, Baonza, Armet i Partington.

Feu de referée el senyor Lorca.

Inauguració d'un agrupament de cases obreres

Ahir, a les quatre de la tarde, se celebrà l'acte inaugural de les obres d'un agrupament de cases barates destinades a obrers. Aquest agrupament està situat en la Travessera de Sans, entre la Casa de Maternitat i la Riera Blanca.

Les juntes del «Fomento de la Propiedad» i «El Bienestar del Obrero», havien gravat en les targes de convit un plànol detalladíssim per a que'ls convidats poguessim orientar-nos. Amb el plànol a la mà logràrem arribar a les afores de Sans, a un lloc apacible, amb palmeres properes, la muntanya a l'horitzó, un camp de blat amb verdors primaverals i un bé de Deu de banderes oriflames, discretament distribuides les espanyoles i les catalanes.

Veiem als senyors Gallard, de la Cambra Industrial; Güell, que ha cedit el terreny; Fossas, arquitecte de les futures cases; Puig i Valls, Eduard Calvet, Pere Calvet, Albó (R.), Díaz Reig, per la Associació de la Premsa; Vilalta Comes, Junoy, Eusebi Puig, president de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; Roca i Roca, el diputat provincial senyor Argemí, Girona, Frederic Rahola, Magí Rodó, de la Junta de Foment de cases barates de Terrassa; Bas i Socías, Comaposada i altres.

D'autoritats assistiren el president i el fiscal de l'Audiencia, el doctor Laguarda, un general representant al capità general, l'arcalde accidental senyor Mir i Miró — que va arribar quan ja tot estava ocupat — acompanyat dels senyors Gómez del Castillo i Ribé, el governador civil i el comandant de Marina.

La música de la Casa de Caritat toca una mica. Arriben uns «boi-scouts». Al cap d'una estona, més «boi-scouts». No saben que fer, fan de municipals i acordonats contenen a la gent dels voltants que ha comparegut per a veure la cerimonia.

En la tribuna oficial el secretari senyor Camprubí llegeix una memoria de «El Fomento de la Propiedad». El president d'«El Bienestar del Obrero» llegeix un discurs, al qual segueixen altres del governador i de don Carles Fortuny, president d'«El Fomento de la Propiedad».

De tot lo dit en els discursos, recullírem els següents datos de la benemèrita institució.

El «Fomento de la Propiedad», constituit a l'ampar de la llei de cases barates de 12 de juny de 1912, té per exclusiva finalitat proporcionar a la classe obrera medis per a lograr l'efectivitat a la pràctica de les ventatges que l'Estat concedeix a les edificacions per a l'allotjament de les classes humils al dispensar-les del pago de contribucions i d'arbitris de tota mena. Amb això, a l'ensems que's facilita als que viuen de modestos jornals la possessió d'una llar propia, en perfectes condicions de salubritat, alegre còmoda, s'obtindrà l'higienització de les grans urbs de caràcter industrial principalment, en les que la població obrera és per lo general molt nombrosa.

No hi ha necessitat d'esforçar-se parlant de lo difícil de tal empresa si l'haguessim tingut d'abordar les cooperatives obreres elles soles amb exclusió de tota altra entitat d'ordre distint al seu, per a posar de manifest els beneficis que reportarà an aquesta obra social i patriòtica, el funcionament d'una societat com el «Fomento de la Propiedad» que exerceixi a l'ensems que de prestamista del capital indispensable a un interès molt inferior al màxim que la llei autoritza, de directora i encarregada de les obres, previes inspecció i conformitat de la Junta local competent o, en son defecte, de l'Institut de Reformes Socials.

El primer barri o grupu de cases barates quals obres s'inauguren, el construeix el «Fomento de la Propiedad» per virtut de contracta amb la cooperativa «El Bienestar del Obrero», i està situat en la Travessera de Sans, entre la nova Casa de Maternitat i la Riera Blanca.

Constarà de vint cases. Els llurs habitants seràn propietaris d'elles al cap de vint anys sense més sacrifici que'l d'haver pagat durant aquest temps una quota que en altra forma no haurien deixat de pagar en concepte de lloguer irreproductiu, d'un promedi de trenta pessetes mensuals.

El projecte de dites cases, formulat per l'arquitecte quefe del «Fomento de la Propiedad», don Juli M. Fossas, està basat en les disposicions que prevé'l Reglament de la llei sobre cases barates, constant cada una de planta baixa amb la seva corresponent cambra d'aire per a aislar les humitats del sol, i planta alta. En la primera es disposarà d'un dormitori o sala a l'anglesa, menjador, cuina i «water-closet», estant destinada la segona exclusivament a dormitoris.

La part edificada ocuparà una superficie de 49 metres i mig quadrats, quedant el reste del solar en una extensió aproximada de 141 metres i mig quadrats destinada a hort o jardí. Pels projectes es pot observar que en quant al frontis s'han tingut també en compte totes les regles del bon gust artístic i d'estètica.

Després dels discursos se procedí a la colocació de la primera pedra, previa una benedicció del senyor Laguarda, el qual com que no havía usat de la paraula en la tribuna oficial, commogut davant de la primera pedra, digué unes quantes frases que foren aplaudides per uns quants i els «boi-scouts».

A les sis estava acabada la cerimonia. A les set encara desfilaven «boi-scouts».

***

A la nit va tenir lloc un banquet a la Maisón Dorée, al qual assistiren, el governador, els representants de les autoritats eclesiàstica, judicial i militar, en Pich pel Municipi, el senyor Eulate, delegat d'Hisenda, el representant de la Lliga, don Francesc Cambó i la major part dels senyors que assistiren per la tarde a l'inauguració de les obres.

Don Carles Fortuny, president d'«El Fomento de la Propiedad» i el governador, bandaren eloqüentment per la prosperitat dels barris de cases barates per a obrers.

Lo de les Notaries

«La Crónica», de Saragoça, un dels pocs diaris d'Espanya que no mira amb mal ull les coses de Catalunya, ha iniciat una campanya en pro del nostre plet sobre les notaries.

Ademés «protesta frente a las injurias lanzadas desde una tribuna madrileña, contra Cataluañ y contra los catalanes defensores de su espíritu regional»

«La Crónica», que creu que «Aragón no debe callar», en aquest plet de les notaries, com deia en el article que copiarem dies enrera, en un article «Razones de un silencio», se dol de que no parlin ni els catedràtics d'aquella facultat, ni els advocats d'aquell Col·legi.

«El espíritu aragonés está muerto» — nos dice un ilustrado comunicante, en un volante pleno de esperanza por el porvenir de nuestra región muy amada. Cierto, ciertísimo. El espíritu aragonés está muerto, pero el convencimiento de este consuelo no debe de animarnos. Por el contrario, nuestra voluntad debe encresparse con más empeño, y si no podemos lograr que el viejo espíritu resucite, unamos nuestros esfuerzos para crear un nuevo espíritu, aunque sea débil hoguera que preste calor a unos pocos, y no pujante incendio en cuyas llamas se cobiase el entusiasmo de todo un pueblo.»

Discurrent sobre aquest mutisme, diu que Aragó no parla perque está entortolligat amb les arrels del caciquisme, perque totes les fraccions polítiques tenen sa direcció en mans centralistes.

Això succeeix perque en cap d'aquests partits hi ha un home aragonés de talent per a dirigir-los.

«Es que nosotros somos gente olvidadiza para nuestros deberes regionales, y el primer deber es no dejar que nadie venga de fuera a gobernar nuestra propia casa.

Por esto, cuando las circunstancias de la vida nos imponen la defensa de nuestro hogar; como dependemos de altos y poderosos señores que viven lejos, callamos y no nos atrevemos a declarar nuestra condición, temerosos de que el amo, con domicilio en la Corte, se enoje ante los gritos que diremos en nuestra casa.

Estas son las razones del silencio, tristes razones de gentes que viven en las mazmorras de una cierta esclavitud política, más fuerte que la misma sangre aragonesa que debe correr por nuestras venas.»

L'Escola Horaciana a la Cooperativa "Flor de Maig„

Dissabte, a la tarde, un nombrós grupu de nens i nenes de l'«Escola Horaciana», acompanyats de la professora, senyoreta Andreu, i del professor, company nostre, Andreu Nin, visitaren l'hostatge central, de la «Flor de Maig.»

Allí foren rebuts pel senyor administrador de la cooperativa, el qual els acompanyà a recòrrer totes les seccions i tallers de la casa. Els petits escolars estigueren força atents a les explicacions de dit senyor administrador i dels professors.

Davant el treball dels forns i les existencies dels magatzems, els escolars quedaven admirats i es feien tat bé càrrec de lo que se'ls deia, que moltes vegades s'avançaven a les explicacions dels acompanyants. En la biblioteca quedàren encantats del lloc, i instintivament s'abocaren als armaris, mirant curiosos les obres en ell guardades.

A l'acabar la visita, els petits foren obsequiats amb pastes i vins, per l'administrador, en nom de la Junta Directiva. I després deixaren la casa, contents de la visita i de l'obsequi.

Professors i alumnes resàtaren molt satisfets de les atencions rebudes i de les facilitats que'ls foren donades, per a fer la visita; convençuts al mateix temps de l'importancia de l'entitat que acabaven de visitar.

Un dia d'aquesta setmana l'Escola visitarà la Granja de la mateixa cooperativa.

Es una tasca merexedora de tots els elogis la que està realitzant l'Horaciana. Aquestes visites de vulgarització de tota mena de coneixements, aquest dur als petits a les visites a pie camp, al mateix temps que són útils per a la seva cultura, enforteixen el seu cos.

Nosaltres, acompanyant en la seva visita a les seccions de la «Flor de Maig», a alumnes i professors, ens poguerem convencer d'això, i de que'ls petits tenen un veritable carinyo per als seus mestres. Es el millor elogi que's pot fer an ells i a l'escola.

Secció Lliure

El Monestir de Santa Creu

No puc menys de fer constar la meva protesta a l'escrit que EL POBLE CATALA publicà l'dia 14 del corrent, firmat per don Albert Talavera, en un dels seus punts, puix dels altres ja's cuidarà de fer-ho persona més apta i més competent que jo. Es tracta de l'ex-monestir Reial de Santes Creus, d'una manera, que l'articulista vol fer beure a galet a la gent que encara no coneix l'històric monestir. Allò de Santes Creus, que és una runa històrica com diu en l'article de referencia (1) i que no donaría mitja dotzena de passatgers a l'any, s'ha de rectificar perque és molt més que un munt de runes; hi ha quelcom més que no hi veu l'articulista i que és menester esser intelligent i fer-hi visites per a compendre-ho, per a compenetrar-se de les belleses artístiques que enclou aquesta joia d'art, orgull dels catalans; és precis anar-hi i coneixe-ho abans de parlar-ne d'una manera despectiva, perque jo tinc la ferma convicció de que l'articulista no hi ha estat mai.

Es del tot inútil, que una persona sense amor a les Belles Arts, ne digui mal; que d'un monument del sigle XII, ne digui «allò de Santes Creus», perque és conegut de tothom, té fama mundial, és admirat i venerat per nacionals i estrangers, i com més mal en digui pitjor per al que ho faci, perquè la gent que coneix el monestir, es riurà d'ell i de la seva ignorancia, perquè és com si's posés a tirar pedres a la lluna.

A l'estranger per a arribar no an «allò de Santes Creus», sinò molt menys que allò, una petita ermita, que ni té punt de comparació amb la grandiositat ni amb les belleses del monestir hi trobarà, no tant solament tren per a anar-hi, sinó quantes comoditats pugui exigir el visitant i d'aquí que les companyies camineres en treguin molts beneficis, per la facilitat i comoditat que donen per a visitar aquell petit lloc. I l'ex-monestir Reial de Santes Creus, que s'alça orgullós, ont s'hi admira l'arquitectura romànica del segle XII, ont hi queden extasiats davant de la gòtica, que és tot ell una filigrana, que és ric en detalls i hermós en conjunt, que'ls sabis arqueòlocs s'hi passen hores i més hores, estudiant i mirant la diversitat de capitells, f que tanca records de

(1) Ens permetem observar que la frase del senyor Talavera sobre aquest punt no ha sigut justament interpretada pel senyor March. Deia'l senyor Talavera: «El monestir es una runa històrica i'l llogaret que'l volta tant humil i trist que no donaría mitja dotzena de passatgers a l'any». Es el «llogaret», doncs, i no'l monestir, el que segons el senyor Talavera no fe importancia des de'l punt de vista de proporcionar passatgers. — (N. de la D.)

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

NOVETATS: Tournée, Felix Huguenet i Marcelle Geniat; Les flambeaux, tres actes de Henri Bataille.

En el segón acte de «Les Flambeaux», una escena dona sentit a tota l'obra. L'autor ens diu el seu pensament; Bouget, l'home de ciencia, i Hauneri, l'home de lletres, se mostren l'un i l'altre en la nueva del seu esperit, se fan una mutual revelació: Heunert conta com de jove tingué un amor tranquil i feliç, inconegut als ulls dels altres i que havia nodrit deu anys de la seva vida. I vingué, sopadament, la ruptura. Se li revelaven totes les baixeses. La desil·lusió esborrava totes les imatges del passat en una obstinada preocupació. Una nit sortí a un jardí — com aquest en que's troven ara amb son gran amic — un jardí «tout mouillé de lune», i decantant el cap sobre'l tronc d'un arbre cercà la posició per a morir. Llavors va'l canó del revólver en el front. I sos ulls se fixaren en el cel. Això va salvar-lo. Contemplà les llums, «les entorxes, les idees que il·luminen tota la conciencia del món que envaa a deixar». Vegé extesa, d'estrella a estrella, tota la pensa humana que viu realment sobre nosaltres «dormant aquest gran nimbe universal, que s'ens endú vers llunyaries de claror o de serenitat». D'aquesta profonda contemplació li vingué la pau de l'esperit. I l'idea de la mort s'esvaí. Des de aquella nit fou un altre home. El seu dolor se perdía en l'universal esperit... L'idea adevançà a l'humanitat il·luminant el camí. La idea és abans que l'acte. Qué són, doncs, la temença, l'amor, el do'or? Res dins de l'ànima que avança... Ell s'ha enlairat nixis dels sentits al pensament, a través de's sentiments. Bouget, l'home de ciencia confessa dolorosament que ha seguit el camí contrari. Ell als quinze anys ja viva en l'quest estat al qual son amic ha arribat als cinquanta cinc. Té la sensació de que'l seu camí acabará en els sentits, després d'haver passat pels sentiments. Es d'una afrosa enganyia el dubtar de sí mateix. Els dos homes han fet la mateixa via en contrari sentit, i ambdós senten com per damunt de les seves vides, les idees segueixen llur camí. Però si l'un les ha apreses a contemplar al lliurar-se de les baixeses i miseries del món, l'altre no podrá lliurár-se'n malgrat haver consagrat les forces de la seva vida a les idees.

***

Henri Bataille amb «Les flambeaux» s'ha endinzat pels camins del pensament filosófic en lloc de seguir aquells viuranys de la psicologia humana ar. els esclats passionals, en els moments de més aguda expressió: «La marche nuptiale», «La femme nue», «La vierge folle». Abans d'estrenar la seva obra al teatre de la Porte-Saint-Martin, Bataille declarà davant un reporter de «Le Journal» que la paraula «flambeaux» designa els savis, i dona de l'obra una síntesi més aviat que una explicació quan diu: «Jo he volgut resseguir les frases actuals d'una antiga i gran lluita: la lluita entre l'idea i el fet, la lluita de la materia amb l'esperit, adhuc la del cós amb l'ánima... Trovareu en «Le flambleaux» el conflicte entre l'interpretació superior del Fet; la seva interpretació instintiva o relativa». Cóm expresa aquest conflicte? Per aquesta acció dramática:

Laurent Bouget está al llindar d'una descoberta d'inmensa vulúa científica: ha pogut isolar el bacil del cáncer, i amb les recerques va en camí d'assolir l'inmunitat contra la malura terrible. La tasca a fer és descoberta del serum anti-cancerós. Bouget ha arribat an aquest resultat després de llargs anys de treball i amb la col·laboració de la seva muller, Joana, i del seu amic Blondel. Joana s'ha sentit unida sempre al seu espós per una apassionada admiració i una adhesió esperitual que no ha estat mai torbada per cap ombra de desconfiança. La llur unió és la de dues sensibilitats i la de dues intel·ligencies. Però Joana feta a viure más a la vora del laboratori que del carrer, que ha fet de la seva llar una ombra d'estudi, no ha sapigut viure, poder, amb aquella intensitat de les altres dónes que a vegades lixen llur vida en un moment. La seva filla, Marcela, li diu: «Tu no ets pas una dona, mamá». Es la filla la que ha descobert allò que no no havía esmentat la mare: que Edwige, la jove hongaresa recullida per ells i associada a la part mecánica de ses tasques de laboratori, és tinguda per l'amistançada del pare. Per la primera volta, Joana sent caure vora d'ella el fonc de les petites miseries. Més ferida en la seva dignitat de muller que en la seva sensibilitat de dóna, ella vol sapiguer la veritat. Bataille, en un diáleg entre'ls esposos, posa l'un enfront de l'altre, l'home prou feble per a amagar la veritat i la dona prou ferma per a justificar-la. Ella comprèn que un home com ell, encara que consagrat al seu treball, pot haver sentit impulsos desconeguts. Li demana si mai ha estat l'amant d'Edwige, Bouget ho nega. Aleshores Joana per a esvaír els dubtes malicioses dels que'ls volten, proposa a son espós maridar a Edwige amb llur company de treball, amb Blondel, que sent per ella un amor reposat i profond.

En la conciencia de Bouget comencen a lluitar les dues tendencies de l'home intel·ligent i de l'home sentimental. Ha estat sols una vegada que l'instint, dominant-lo, l'hagi fet caure. Però Edwige, que vibra encara d'aquell moment de desig que ella ha creguit de posar-ho, es a la vora d'ell la llama que amenaça els seus sentits. Per amor ella s'ha consagrat a les mateixes tasques de laboratori, l'ajuda a ordenar els manuscrits del seu llibre. La sent a prop sempre, freturosa de complaure'l. Bouget creu que per a alliunyar-la d'ell i per a lliurar-se ell mateix de la temtació, cal maridar-la. I al proposar-li el matrimoni, per a doblegar la seva voluntat, li fa veure que de no accedir-hi haurá de anar-se'n per sempre més. Edwige per a continuar a la vora de Bouget accepta l'idea del.

Aquest primer acte és el dels conflictes interiors dels personatges. En el segón acte ha de venir l'esclat que en aquests conflictes germinava ràpidament. A Bouget se li ha concedit un premi de doscents mil francs, pels seus treballs. A l'Institut que ell presideix se fa en honor d'ell i de sa muller, una festa. Joana sent una joia profonda al veure l'homenatge que tots fan a son espós. Edwige, atormentada més que mai per la gelosía, demana a Bouget el consol de unes paraules d'afecte per a que no li sembli que sols ella és avui l'oblidada. Una estona després, Blondel, que está a l'aguait, fa entrar a Joana en el pabelló del jardí ont tenen, ell i Edwige, les seves cambres. Joana surt amb una excitació massa visible per a amagar-la a Blondel. Bouget surt de l'pabelló. Blondel, trastornat per la renuncia, li crida: perqué m'has donat per muller la teva amistançada? Entre els dos homes la violencia de les paraules no pot ser dominada pere la comunitat de sos fidels i de sos treballs. Bouget vol convéncer a son amic de que és indigne aquest prejudici que'l fa moure contra d'ell. Li diu tota la veritat: que sols una vegada ha estat l'amant d'Edwige. Al proposar-li aquest matrimoni ja li revelá que Edwige havía tingut una primera caiguda amb un tinent hongrés, i Blondel no s'aturá en son propósit, triomfant del prejudici. Perqué, doncs, ara se deixa impulsar per lo mateix que menysprea llavores? Blondel diu: és que an aquell no'l coneixía i ara un moment llunyá, mentres que an a tu te veig al meu davant cada cás com una cosa viva. Bouget fa jurament de no haver sentit mai amor per Edwige, de que en el passat no hi há rés més que l'ombra d'un acte físic. Peró aquesta ombra passará sobre el destí amb la força de la fatalitat. Bouget se veu obligat a anar al duel que Blondel exigeix, i és ferit. El duen a casa seva amb una bala al cós. El metge creu que no interessa al pulmó, i, per a calmar la Joana permet que li par-li. Bouget demana perdó a la seva muller d'haver-se resignat an aquest prejudici de l'honor i d'haver anat al duel. Fa cridar a Edwige i li mana que retorni a la seva terra, a Hongría, per sempre. Després demana que vingui Blondel. Té la boca plena de sang i sab que ha de morir. Abans vol salvar la finalitat de la seva vida: les seves recerques científiques. Posa enfront l'un de l'altre a Blondel i a Joana per a que li facin el jurament de que després de la seva mort continuaràn units la seva obra, de que ho oblidaràn tot per a que la tasca que ha trova prop del seu terme no resti perduda. I sobre'l cor de Bouget, que ja no batega, les mans de Blondel i de Joana fan la promesa de que hi posaràn totes les seves forces.

***

En «Les flambleaux», Henri Bataille reprèn dos tipus psicológics que havía fet viure en «La vierge folle», el de les dues dónes opositades, la muller i l'amant, Joana i Edwige. En la muller, la mateixa adhesió espiritual i la mateixa apassionada confiança. En l'amant, la mateixa febre sensual, la mateixa obstinació. Sols que varia la dominant. An aquí triomfa la muller. L'amant sols ha estat un moment en la vida del sentits. Els dos temperaments d'home, Bouget i Blondel, el savi eminent i el col·laborador intel·ligent figenerós son en aquesta acció dramática els dos símbols: el de l'idea que lluita per a dominar la carn en que arrela i el de l'impuls dels prejudicis socials més fort que l'idea. Blondel sent esvanir-se el seu amor per la força d'un prejudici, i per ell no dubta en sacrificar l'obra a que ha consagrat vint anys de treball. Sab que si mata a son company, la recerca del serum anti-cancerós pot romandre indefinidament ajornada, i no vacil·la. La seva conducta és la de qualsevol espós enganyat. En el primer moment, airat, ha destruit els manuscrits de Bouget, i, després, l'obliga a batre's. Com diu Bataille, és l'interpretació instintiva del fet contra tota interpretació superior.

«Les flambeaux», la darrera obra de l'Henri Bataille és inferior a les obres seves precedents. Hi há en ella una artificialitat, una «pose» forçada de pensador, una rigidesa en la psicologia dels personatges que no s'equilibra amb la «vistuositat» del comediógrafo, amb l'armoniosa construcció de l'acció dramática, amb la brillantor fragmentaria que'n deriva del fort talent de l'autor.

***

Els elements de la companyía del teatre de la Porte-Saint-Martin, en Félix Huguenet, en Renoir i la Marcelle Geniat, son elements ben estimables sense arribar a la categoría superior artística d'un Le Bargy o d'una Suzanne Després. Dels altres elements, millor no fixar-s'hi. El conjunt, no dona una sensació gaire agradosa de l'art parisenc.

ALEXANDRE PLANA

una Catalunya que fou, no interéix un troç de carril? Per qué no's poden donar facilitats per a visitar una joia artística, invitant a l'estranger, i s'afavoréix el turisme que deixa moltes pessetes a Catalunya?

Tants quants visitants espanyols i estrangers van a Santes Creus, es queixen de lo mateix, de que no hi hagi vies de comunicació per a admirar el ric monument i de prosperar el traçat del senyor Garriga i Massó passant per la conca del Gaià, es correlgeixen aquestes deficiències i que tot amant de les belleses de l'Art ho aplaudirà; i esposarà d'aquella manera en comunicació una de les més volgudes joies catalanes, a l'ensems que fomentarà'l turisme tant extès per tot arreu, veient la companyía explotadora coronada la seva obra amb una font de ingressos, puix Santes Creus sola és una mina d'or per a explotar. Sense vies de comunicació, l'any passat visitaren nostre artístic monestir de Santes Creus, 477 espanyols i 29 estrangers que formen un contingent total de 506 persones, i sense comptar els dels pobles del encontorn, contingent de passatgers que no donarà mai cap poble del traçat de la conca de Barberà. Aquexa és la realitat, esperant dels amants a les Belles Arts, s'interessin igualment per a que'l traçat per la conca del Gaià sigui un fet.

R. MARCH DALMAU

Santes Creus, abril, 1913.

Del Govern civil

Els ferroviaris de Manresa

Segons noticies rebudes en el Govern civil, a Manresa han celebrat una reunió els empleats del tramvía de Manresa a Berga, adoptant els següents acords: contestar a una circular de la gerencia en el sentit de que'ls empleats de la Companyía están disposats a vetllar, ara més que mai, pels interessos de la mateixa i pel bon servei dels passatgers; nomenar una comissió especial per a l'estudi del reglament de socorsos; demanar a la gerencia que faciliti'ls quefes immediats per a facilitar passes als empleats en casos d'urgencia; no contestar respecte al canvi de residencia de factors de nit, maquinistes i fogainers, fins que's rebi el segon avís; nomenar vice-secretari i vocal tercer de la Directiva als companys Ignasi Sala i Nicolau Padró; protestar del poc temps concedit pel Comité Central de la Federació Ferroviaria per al nomenament dels delegats que han d'assistir al Congrés que's celebrará a Londres en el mes de juny; reclamar de la gerencia l'expedient de cesantía del company Bayart; demanar l'entrega dels impermeables úforts al personal de via i obres i sol·licitar úximsmateix, que s'enviin els nomenaments d'empleats.

Les mancomunitats

El governador ha rebut el següent telegrama:

«Presidente de Consejo de ministros a gobernador: Recibo telegrama en que me comunican acuerdos adoptados reunión Palacio Generalidad Catalana. Agradezco expresión confianza en declaraciones hechas reiteradamente por mi reciente discurso en que hablé proyecto mancomunidades. Corroboro conceptos en él expresados con esperanza fundada de que representantes catalanes reunidos, a quines saludo, les harán el honor que merecen.»

Notes varies

La vaga que'ls majolers de Granollers venien sostenint, ha tingut feliç terme, havent-se remutat els treballs.

La base de l'arranjament ha sigut l'admissió dels dotze obrers despedits.

—Han sortit cap a Madrid, cridats per la Direcció general de Seguretat, quatre agents de vigilancia.

—Han sigut denunciats per jugar-s'hi als prohibits, dos establiments del carrer de Corts Catalanes i Sant Pau, ocupant la policía utensilis per al jóc i algun diner.

—S'ha posat la nota de presentació als estatuts: Caixa rural, Centre d'Unió Liberal Instructiu d'L'Horta, Reserva Radical i Círcol Popular Conservador.

—Ahir hi hagueren 193 denuncies per infracció de la llei del descans dominical.

Al jutjat se'n passaren 9.

—Ahir el governador aná a l'inauguració del primer grupu de cases barates per a obrers, quin acte es celebrá a Sans per la tarde.

—Han sigut detinguts dos estrangers, els quals estaven reclamats pel cónsol de la seva nació.

De l'Ajuntament

Subasta

Acordat per l'Ajuntament el lloguer pel terme de 10 anys, mitjansant subasta, del kiosc destinat a la venda de begudes, instal·lat en el carrer de Corts, encreuament amb el de la Creu Coberta, es fá públic á fi de que arribi a coneixement de les persones a les quals pugui interessar, que dita subasta se celebrará a les Cases Consistorials el dia 28 de maig proper, a les 11 del matí; amb subjecció al plec de condicions que's trobará de manifest durant les hores de despatx en el Negociat d'Ingressos de la secció d'Hisenda de la Secretaría Municipal.

Pabellons per a fires

Heusquí les reglès aprobades pel Consistori en sessió del primer del que som, per a l'instal·lació de pabellons per a fires de 1.a i 2.a classe en les vies públiques.

1.a A comptar de les fires de la Mercé d'enguany, els pabellons de venda que s'instal·lin a les vies públiques de Barcelona per a fires de 1.a i 2.a classe, s'ajustaran al model formulat per la Quefatura de la secció facultativa d'Hisenda, el planol del qual obra en el respectiu expedient i del que n'hi haurá construit un exemplar en els magatzems municipals per a que pugui ésser consultat pels interessats.

2.a Els pabellons per a fires serán construits a compte dels respectius firaires, sense dret a cap reclamació o indemnització del Municipi per part dels interessats, en el cas de que l'Ajuntament acordi en qualsevol temps la modificació, supressió o limitació d'aquells.

3.a A l'efecte d'evitar molesties al veinat, les operacions del montatge i desmontatge dels pabellons deuran verificar-se a les hores en que les Ordenances municipals no prohibeixen fer soroll en la via pública.

4.a Els pabellons tindrán tres metres d'amplada a la fatxada, i dos de fons; s'instal·laran en fileres, d'espai-lla als passos de vehicols, deixant-ne cada quinze metres, o sigui entre cada secció de cinc pabellons, un espai de dos metres d'amplada, a l'efecte de no dificultar en la via pública el tranzit públic.

5.a L'instal·lació de pabellons per a fires en els carrers de Corts, Diagonal i semblants, es limitará a un sol costat del Passeig respectiu, per a que no constitueixin obstacle a la circulació.

6.a El tramit per a la concessió de terreny per a l'instal·lació de pabellons per a fires en la via pública i els arbitris que deurán satisfer els firaires per l'ocupació, s'ajustarán a les regles contingudes en el pressupost municipal del respectiu any.

7.a Les incidencies o qüestions que se suscitin respecte a l'aplicació o intel·ligencia de les precedents regles, serán resoltes per l'Arcaldia previ informe de la comissió d'Hisenda.

Notes de Sport

Rowing

Importants foren les manifestacions d'aquest noble i atlètic deport, que ahir tarde se produiren en les nostres aigües. Encara que no's tractés més que dels preliminars de les regates de maig, era gran l'espectació que hi havía entre'ls socis del R. C. M. de B. i del C. N. B. per a saber quins dels seus equips els representarien oficialment.

A les 5 de la tarde, començaren les eliminatories del R. C. M., entre'ls tres equips de iola a quatre que hi havía inscrits. Aquests estaven constituits en la primera prova de la següent forma:

«Barcino I»: Sala, Masjuan, García i Moragas, remers; Guardiola, timoner. Uniforme vermell.

«Barcino II»: Renom, Oriol, Massana i Bonet (J.), remers; Camps, timoner. Uniforme blanc.

«Gallinary» (o «Alfons XIII»): Fontcuberta, Lecha, Balat i Villapol, remers; Bonet (C.), timoner. Uniforme negre.

Cobriren el recorregut: «Gallinary» en 11 minuts 5 segons.

«Barcino II» en 11 minuts 8 segons.

«Barcino I» en 11 minuts 30 segons.

Una hora més tard, es verificà la segona prova, en el mateix trajecte, (com es de suposar). Els equips canviaren de bots quedant aquests tripulants en la següent forma:

«Barcino I», equip Camps.

«Barcino II», equip Bonet (C.)

«Gallinary», equip Guardiola.

Guanyà en aquesta prova, esplèndidament, l'equip Camps, per una ventatja de 23 segons. Heusaquí el resultat:

«Barcino I» 11 minuts 7 segons.

«Barcino II» 11 minuts 30 segons.

«Gallinary» 11 minuts 33 segons.

La «Barcino II» sofrí una embestida de la «Gallinary» que, amb un poc més la parteix pel mig. Sortosamennt sols li esbozà lleugerament una taula de babor sense que tingués que lamentar-se més que l'espant i les discussions corresponents. L'avería pot apariar-se fàcilment.

El total de temps empleat en les dugues proves es: de 22 minuts 15 segons, per l'equip Camps; 22 minuts 35 segons, pel den Bonet (C.), i 22 minuts 63 segons pel den Guardiola.

Diumenge que ve a la tarde, tindrà lloc la prova definitiva.

—També a les cinc de la tarde, davant del moll de Costa, les quatre tripulacions de cursa a deu rems del novell Club Nàutic Barcino, celebraren la segona prova de les seves eliminatories.

La primera tingué lloc diumenge passat. El trejecte era de 2.000 metres en tres virades.

Heusaquí el resultat:

Equip Lloret 12 minuts.

Equip García 12 minuts 37 segons i mig

Equip Camó 12 minuts 44 segons.

Equip Vilà 12 minuts 58 segons.

Sumats aquests resultats amb els de diumenge passat, donen el següent total:

Equip Lloret 24 minuts 5 segons.

Equip García 24 minuts 59 segons i mig.

Equip Camó 25 minuts 12 segons.

Equip Vila 25 minuts 31 segons.

Els equips que representaràn doncs al C. N. B. en les regates de maig «Copa Morató», serán els den Lloret qui tripularà la nova canoa que adquireix el Club, den García qui tripularà la canoa «Ligera», i den Camó qui equiparà la «Voladora.»

—Ademés de les susdites eliminatories, tingué lloc també a les 4'30 d'ahir, en el moll de Pescadors de la Barceloneta, la botadura de la nova canoa «Paquenya», que un grupu d'entusiastes del rawing ha de tripular en les properes regates.

La festa que, amb tal motiu, organitzaren els tripulans i el propietari de l'embarcació que és don Joan Gibert, resultà en extrem animada. Fou padrina de la «Paquenya» la simpàtica senyoreta Obdulia Gibert, qui la batejà rompent sobre la proa una ampolla de xampany Codorníu i seguidament se la llançà a l'aigua.

La nova canoa és de cedre, pintada de vert i porta pales de palma i mideix 12 metres d'eslora per 1'64 de mànigа. Té la característica dels canots de passeig amb la circumstancia de que la popa és quasi igual que la proa, lo que li facilitarà en gran manera les virades.

Desitjem als seus tripulants bona sòrt i forces éxits.

Moto-boating

Ahir matí, a dos quarts d'onze, se corregué la tercera prova de la «Copa Verdonces», per a canots automòbils del R. C. M. de B.

Guanyà el canot «Lusitania», que arribà primer; «María» arribà segón, i «Carina» tercer.

Els demés se retiraren.

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)

CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.

FRED... Màquines frigorífiques y pera fer glas

FOC..... Bombes y material pera bombers.

AIGUA Instalacions pera aixecarne.

Passeig de Gracia, núm. 94 - Barcelona.

Butlletí del Treball

ELS CERRALLERS D'OBRES

Avui, en el local social, se procedirá a un altre repartiment en metálic, per a ajudar en lo possible als obrers vaguistes que resisteixen i resistirán, davant la toqueria dels patrons.

Els darrers patrons que han firmat les Bases son els senyors Flinchs germans, i la senyora Vda. de Cugat, essent de gran importancia aquestes noves adhesions. — La Comissió.

CONFITERS I PASTISSERS

La reunió general d'aquesta Societat de operaris confiters i pastissers, se celebrará o dia 22 de l'actual, en el seu local social, Portaferrissa, 16, principal.

Objecte: tractar dels Estatuts de comptes. —La Junta.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

PER TELEFON I TELEGRAF

Madrid 20, de 10 matí a 9 nit

La presidencia del Congrés

Un ex-ministre i senador liberal, conversant aquesta tarde amb varis amics prop de les dificultats amb que ensopegará el quefe del govern per a la designació de la persona que hagi d'ocupar la presidencia del Congrés, ha dit que, en efecte, aquesta és una de les dificultats majors que tindrá que vencer el quefe del govern, encar qué ha afirmat que la gran habilitat del comte li permetrá sortir del pas.

Si arribés el moment i no acceptés el senyor Azcárate, encara sembla que les coses van per bon camí, sobre tot per les declaracions del senyor Alvarez, el comte de Romanones está disposat, per a facilitar la solució, fins ocupar ell mateix la presidencia del Congrés.

En la del govern fora substituit pel marqués d'Alhucemas, prestant en tal cas un gran servei a son partit, a canvi d'un veritable sacrifici.

Aquesta determinació — manifestá el citat ex-ministre — es una idea que exposá el comte de Romanones fa poques nits davant d'alguns amics.

A títul d'informació recullim la noticia, encara que dubtem que'l comte consenti en deixar la quefatura del govern per a ocuparla altre personatge de son partit.

L'estat del papa

Segons les noticies que's reben de nostre ambaixador en el Vaticá, senyor Calbetón, el papa continúa millorant en la seva malaltia.

Els ajudants d'Obres públiques

Una comissió d'ajudants d'Obres públiques ha invitat al ministre de Foment per a demanarli que's decreti que l'edat per al ingrés en el cós sigui dels 18 als 25 anys, i no dels 20 als 30 com fins ara.

Balanç del Banc

El balanç publicat pel Banc d'Espanya, conté les següents diferencies, comparat amb el de la setmana anterior:

Han augmentat:

L'or, en 1.302,356 pessetes, i la plata, 2.808,384'18 pessetes.

Han disminut:

Els bitllets, en 3.192,050 pessetes, i els comptes corrents, en 2.717,422'09 pessetes.

L'amplissima toleració

Sobre les declaracions que ahir feu don Melquiades Alvarez, ha dit el quefe del govern que les ha llegit amb gran satisfacció perquè la seva opinió té importancia, donada la seva significació per ésser quefe del grupu més important del partit republicà.

En els círcols polítics, com és natural, s'han comentat les declaracions en l'ordre de la política internacional, especialment quan afirma que'ls seus amics votaràn el projecte de construcció de la segona esquadra.

També han satisfet molt els elogis que dirigeix al rei, dient que está molt ben orientat tant en política internacional com interior i que amb la seva conducta liberal s'ha guanyat les simpatíes de la opinió, a excepció de les extremes dretes.

S'interpreta això com una empenta més per a que li obrin les portes els partits monàrquics.

Inútil ens sembla consignar que l'altre puntal de la conjunció, en Pau Iglesias, no està conforme amb les manifestacions de don Melquiades Alvarez i així ho publica avui «El Socialista».

Del Marroc

Madrid, 20. — Comuniquen d'Alucemes les següents noticies:

Acabats els assumptes que l'obligaren a marxar a Melilla, ha regressat an aquesta plaça el comandant militar de la mateixa senyor Gavá, a qui acompanyava'l tinent coronel senyor Alcaide, comandant militar del Peñón de la Gomera que continúa el viatge pera aquella plaça.

—Per moros arribats a nostre mercat s'ha sapigut que amb objecte de rellevar als indígenes que's troben prestant serveis de vigilancia en els encontrons del riu Kert, han marxat a dit punt 125 homes armats, pertanyents a diverses cabiles, els quals permaneixeràn en dit lloc uns quants dies.

—Ha fondejat en aquesta badía'l vapor pesquer «Brick.»

—Acompanyada per la seva mare, ha ingressat en aquest hospital, una mora de la cabila d'Emsamant per a ésser operada d'un tumor que pateix en l'ull dret.

—Es té noticia de que en la batussa que per antics ressentiments han sostingut en aquests darrers dies els moros de la cabila de Benituzin, han resultat onze morts i nou ferits, figurant entre'ls primers un quefe de dita cabila nomenat Moj-El-Hach-Rojo i quatre germans seus, tots veins del poblat de Laasib, proper a la cabila de Talza. Aquests cinc germans eren enemics acérrims dels cristians.

—Avui, a les vuit, ha sortit amb direcció a Ponent, practicant servei de vigilancia, el canoner de nostra marina de guerra «Realde», que procedent de Melilla, fondejà en aquesta badía ahir nit.

—Se'm assegura que en el zoco del dissabte darrer es celebrà una gran reunió en la que tractaren d'instal·lar en nostra veina platja una Duana que s'encarregarà del cobrament als moros que condueixen genres, de o per a nostre mercat, obligant en tal cas, a que tots els bots toquin en dit punt abans d'arribar a la plaça i a son regrés al camp, i que com l'opinió general no creia això necessari, quedà disolta la reunió sense adoptar cap acord.

D'Hisenda

El senyor Suárez Inclán há passat el matí treballant amb els directors d'Hisenda en la confecció del pressupost.

El ministre ha dirigit una circular als delegats de provincies demanant-los-hi datos per a establir la situació del Tresor en primer d'abril.

Conferencia

Coruña. — L'inspector de Sanitat, doctor Rubio, ha donat avui una interessant conferencia en l'Escola Normal de Mestres.

Accident del Treball

Santander. — En el poble de Soto la Marina, l'explossió d'una barrinada ferí a l'obrer Francisco López, de trenta anys d'edat, que perdé tres dits de la mà esquerra. El ferit fou dut a Santander. Fou curat en la casa de Socors, passant després a l'hospital.

Arribada d'un aviador

Diuen de Tenerife que en el vapor «Reina Victoria» ha arribat allí l'aviador Garnier que va a realitzar vols en aquella capital i en Las Palmas. Foren a saludarme i companyía, el president del Turisto a bordo, el representant de la casa Jau, altres persones. Garnier se troba quelcom me, una representació de la premsa i indisposat amb angines

La fàbrica de tabac

Alacant. — Amit, en la sessió de l'Ajuntament, a proposta del regidor senyor Alamo, se nomenà una comissió per a que gestioni l'admissió en la fàbrica de tabacs de 500 operaries noves anualment, aprovant el plan que exposà per a conseguir aquest propòsit.

El monument an en Canalejas

Bilbao. — La Diputació provincial ha acordat contribuir amb mil pessetes per al monument en honor den Canalejas.

També ha acordat no assistir a l'Exposició de bestiar que's celebrarà a Madrid.

Efervescencia

Murcia. — Augmenta l'efervescencia entre'ls hortolans de l'horta baixa del Segura que's lamenten de que'l ministre de Foment sols hagi considerat cauce públic el cabdal del riu Segura, excloint la cequia ont hi ha establerts varis motors que deixen seques les hortes de de Murcia i Orihuela.

El president del Sindicat de Regants marxa demà a Alacant per a visitar al senyor Villanueva i en el correu d'aquesta tarde sortí la junta d'hisendats d'aquesta ciutat, a la que se li uniràn pel camí representacions dels pobles situats entre Orihuela i Guardamar.

Entre'l president i la Junta d'hisendats de Murcia i el ministre s'han creuat varis telegrames de tons enèrgics. L'actitut del senyor Villanueva ha causat gran disgust en els hortolans, els quals esperen conèixer el resultat de l'entrevista que han de celebrar llurs representants amb el ministre per a adoptar acords decisius.

A Abaràn, poble de la ribera alta del Segura, el públic cremà a la plaça pública els paquets dels periòdics de Murcia, per considerar que la campanya que segueixen els perjudica en llurs interessos.

Entre'ls veíns d'ambdós marges existeix gran disgust, tement-se que ocorrin desordres. Les autoritats han adoptat precaucions.

Els locals per a escoles

Bilbao. — L'Associació no oficial del Magisteri de Biscaia ha presentat un escrit a l'Ajuntament, per a que's facin certes reformes en determinats locals de les escoles oficials i no oficials.

Els ferroviaris

Málaga. — Els ferroviaris han celebrat una sessió extraordinaria, assistint-hi en Vicens Barrio, qui ha pronunciat un discurs de propaganda societaria.

La venda d'un tríptic

Burgos. — Feia dies que venien parlant alguns periòdics de la venda clandestina d'un valiós tríptic existent en l'iglesia del noble de Sinobas, partit d'Aranda.

Se diu que un antiquari entregà al rector deu mil rals, repartint ademés diverses quantitats entre'ls regidors i altres persones del poble.

Confirmada la venda, les autoritats practicaren gestions, conseguint recuperar el tríptic a París, ont se l'havien endut en automòbil. S'instrueixen diligencies.

Agressió

Bilbao. — Per negar-se a prosseguir les relacions, ha sguit agredida, disparant-li tres trets, la jova Inès San Miguel, pel seu promès Antoni Mantiel.

Aquest, creient-la morta, fugí al camp i es destroçà el crani d'un tret. Inès resultà ilesa.

Informació de l'estranger

«Raid» d'aviació

Marsella. — L'aviador Seguín, que deu intentar el «raid» de Marsella a Argel, havent-se acabat les reparacions de son hidro-avió, ha renusat avui els assaigs volan aquesta tarde sobre la ciutat amb un passatger a bordo.

Marsella. — Els delegats oficials de l'Aero-Club que han de seguir en son vol a Seguín, embarcarán en un contra-torpiller.

Seguín compta empendre son viatge demá a les cinc de la mateixa, portant a bordo de son hidro-avió un passatger. Creu que a les nou del matí podrá aterritzar en una de les Balears, per a prosseguir després sa travessía fins Argel.

Está ja disposada la flota de contratorpillers que ha de situar-se en la línia de travessía, guardant entre sí els bateells una distancia de trenta milles, per a lo qual uniràn sortint degudament escalonats.

Ciudadon. — Segons telegrama oficial demá arribará de Marsella, en hidro-aeroplá, M. Seguin.

L'incident de Nancy

París. — El corresponsal de «Le Matin» a Berlín diu que la premsa liberal alemanya se mostra satisfeta amb les mides adoptades pel govern francés; solament alguns orgues pangermanistes se obstinen en demanar que França expresi son sentiment: peró generalment se considera acabat l'incident. El citat corresponsal creu saber que s'adoptaràn mides a Berlín per a evitar en lo successiu exageracions i faltes de correcció que puguin impedir que les relacions franco-alemanyes millorin, com vivament se desitja.

Condemna

París. — Ha acabat el procés Pirou, donant el jurat veredicte de culpabilitat amb circumstancies atenuants. En sa virtut Pirou ha sigut condemnat a 15 anys de trebalis forçats. Al sentir la sentencia l'acusat ha cridat: «Soc ignocent! Jo esperava la llibertat. Això és espantós!»

L'herencia den Morgan

Nova York. — Pierpont Morgàn deixa en el seu testament al seu fill únic totes les seves coleccions artístiques i casi tota la seva fortuna.

A la viuda li llega cinc milions de francs, la seva casa de camp amb tot quant conté, i una pensió anual de 500 mil francs.

Les seves filles reben cada una 15 milions de francs; el seu gendre 5 milions; per a obres de beneficencia deixa 3 milions; al seu secretari 125,000 francs, al dactilògraf 150,000 i els demés empleats i criats queden també generosament dotats.

Morgàn desitja que'l seu fill deixi obertes al públic americà les seves col·leccions de quadres i miniatures en porcelana.

El Japó i els Estats Units

Washington. — Brian, ministre d'Estat, ha demanat per telègraf al governador de California que no sigui firmat el projecte sobre immigració que podría violar els tractats existents entre'l Japó i els Estats Units.

Mort d'un aviador

Xicago. — L'aviador Brodie ha mort a l'ensajar un nou aparell.

França i Alemanya

Granoble, 19. — El consell general, reunit baix la presidencia de Dubort, considerant que la conferencia dels membres de les Cambres franceses i alemanya a Berna es susceptible de millorar, les relacionsd els dos países, felicita al consell federal suíc per la seva generosa iniciativa i demana a tots els demòcrates que assisteixin a dita conferencia. Aixís mateix ha fet constar els seus desitjos de que'l govern francés prengui les mides necessaries per a evitar la repetició d'incidents com eld e Nancy.

La guerra dels Balkans

Prohibició

Salònica. — Amb motiu de l'aument de les necessitats de l'exèrcit grec, s'ha prohibit fins a nova ordre l'exportació d'ordi, civada, aufals, carns, peix i altres articles de consum.

La delimitació d'Albania

Soffa. — Els representants de les potencies entregaren ahir al ministre d'Estat una comunicació relativa a les fronteres del Nordest d'Albania.

Se creu que Montenegro s'adherirà al projecte de contestació a la nota de les potencies preparada pels aliats.

L'actitut de Serbia

Viena. — La «Wienes Allgemeine Zeitung» escriu que segons sembla Serbia ha declarat s'adherirà a la mediació, si se li ofereixen certes garantíes relatives a una indemnització de guerra.

L'actitut de Montenegro

Sofía. — Corra'l rumor de que Montenegro ha notificat al govern búlgar que s'adheix sense condicions a les propdsicions de les gran potencies en lo concernent a la mediació per a la pau. Els aliats sols tindrán que posar-se d'acord respecte d'algunes modificacions del text, especialment en lo que's refereix a les fronteres d'Albania, Ples de l'Ege i indemnització de guerra, després de lo qual s'entregará la nota a les potencies i això será, a més tardar, demá.

El sitil de Scutari

Viena. — Un despatx de Cetinia diu que havi arribat avui a aquella ciutat el general Martinovitc i altres que'es suposa, i avui també arribarán els princeps. Ha sigut convocat un gran Consell, que presidirá'l rei, i en el que prendrán part els princeps, els generals i els ministres. Se creu que en aquest Consell s'acordará rendir el sitil de Scutari.

La conferencia de Petesburg

Bucarest, 19. — L'antic ministre Gradisreano, ha preguntat al president del Consell, si la perllongació de la conferencia de Sant Petersburg no pot resultar perjudicial per als interessos de Rumania, al lo qual ha respost Majoresco, el president, que ell creu que l'allargament de dita conferencia no sols no minva'l prestigi de Rumania sinó que l'augmenta beneficiant-lo.

La resposta dels aliats

Belgrado, 19. — S'assegura que la resposta dels aliats a la nota de les potencies serà remesa demà o passat, puix sembla que Serbia ha consentit en principi a la mediació.

Surlukov de Perleppe

Salònica, 19. — El comandant de les tropes búlgares a Salónica, fa gestions per a obtenir que les autoritats gregues posin en llibertat a Surlukov de Perleppe que està pres aquí.

DARRERA HORA

Madrid 21: de 1 a 3 matinada

ministre rectifica

El «Diari Universal» publica un llarc solt oficiós, edsmentint les declaracions que sobre lo de les aigües de Barcelona publica l'«Heraldo» del divendres, atribuint-les al ministre d'Hisenda.

Afirma que dites declaracions degueren facilitar-les un aquell periódic per algú interessat en enverinar més la qüestió, negant que les hagi fet el citat ministre, puig l'impedeixen haver estat governador de Barcelona i l'interés per totes les coses que's refereixen a Catalunya, ademés de l'alt concepte que'n quant a honorabilitat i competencia li mereix la comissió nomenada per en Canalejas.

Tranquilitat

En Romanones ha passat el dia en el camp.

L'Alba ha dit que hi havia tranquilitat en tota Espanya.

Miting

El Gran Teatre ha tingut lloc el miting organitzat per la Joventut Conservadora per a protestar de l'atentat al rei d'Espanya.

Els discursos han sigut, com se pot suposar, monarquí-sims i conservadors, atacant-se a tots els partits avençats.

Se cartá la marxa reial i's donaren vivques al rei.

Altre Miting

En el Lux Eden celebraren els socialistes també un miting per a protestar de l'atentat i declarar que ells no patrocinen aquests actes.

Se parlá també de la vaga de Bruselas, calificant-la de model. Hi hagué ordre complert.

Nomenament

Se dona com a segur que avui aparéixerá en la «Gaceta» el nomenament de Leopoldi Cortinas per a ocupar la vacant que deixa el senyor Belaunde en la direcció general d'Administració.

Te-Deum

S'ha cantat un altre Te-Deum per haver sortit elés de l'atentat don Alfons, en la capella isidoriana, entonant-lo el bisbe de Madrid-Alcalá.

Tot son regicides

Ha sigut detingut en la plaça d'Orient un pobre home que ha inspirat sospites.

Registrat i interrogat, resultá esser un pertorlat.

Se l'ha llibertat.

En Romanones

A les vuit ha arrivat del camp el senyor Romanones, dirigint-se a la Direcció d'Obres públiques per a tractar d'un expedient promogut pel duc de Sotlerino, sol·licitant la legalització i ampliació d'un abumbrament d'aigües en la riera de Pomar, del Baldona.

Sembla que hi han moltes dificultats per a resoldre aquest assumpte.

Lawn-tennis

El reis i la princesa Beatriu han assistit al camp de lawn-tennis per a repartir els premis del concurs verificat.

Hi assistí l'ambaixador d'Anglaterra i l'alta societat madrilenya.

De viatge

Elx. — Ha arrivat en Villanueva acompanyat den Francos Rodríguez i d'altres personalitats.

Hi ha hagut recepció en l'Ajuntament, canviant-se'ls consabuts discursos de compliments.

Després se celebrá un lunch de 200 cobertes, acabat el qual s'inaugurá'l pont sobre'l riu Vinalopo.

Acabat l'acte els hostes marxaren cap a Alacant.

Ha tributat els honors una companyía del regiment de la Princesa.

A Alacant han ofert un banquet els expedicionaris la Junta d'Obres del Port i'l Club de Regatas.

De l'estranger

El jalifa

Tánger. — Demà arribará de Tetuán el jalifa a bordo d'un creuer espanyol escortat per altres vaixells de guerra.

El papa

Roma. — Está casi restablert el Papa. D'aquí a pocs dies renuará la seva vida normal.

La gran vaga

Lieja. — S'ha verificat una imponent manifestació de 20,000 vaguistes, presidida pel diputat Vandervelde.

Se pronunciaren discursos aconsellant la resistencia pasiva.

INFORMACIO DE BARCELONA

L'Institut Homeòpata celebrará sessió científica demá, dimarts, a les deu de la nit, disertant el doctor Castanovas sobre'l tema: «Estomatitis; el seu estudi».

El dilluns, dia 21, a dos quats de deu del vespre, la senyoreta donya Joana Aleu donará en l'Ateneu Barcelonés, un recital de cant, acompanyada al piano per don Josep Codil.

En el programa hi figuren composicions d'Alió, Lamote, Schumann, Mozart, Beethoven, Manén, Schubert, Fauré i Gluck.

—El desequilibri nerviós, la neurastenia, histerisme, debilitat, anemia i desordres de la nutrició se curen amb el DINAMOGENO SAIZ DE CARLOS.

La Comissió d'Observacions Sísmiques de l'Observatori Fabra, ha registrat les seguents, durant la setmana que va del dia 11 al 17 del corrent:

Dia 13. — Cap a les 7 h., 45 m., tots els sismógrafs comencen a registrar les ondes de la tercera fase d'un terratrémol molt violent i llunyá. Per efecte dels microsismes, molt intensos en aquells moments, es impossible precisar al principi dels movimen's preliminars. L'amplitud máxima de aquest moviment es de uns 8 o 9 mil·límetres d'uns 12 segóns. La duració total del movi ment, impossible de precisar a causa dels mencionats microsismes, es d'uns 20 minuts.

Amb molt interés cridem l'atenció als sentiments caritatius i humanitaris dels nostres lectors per a que procurin socorrer deguda ment a J. R., habitant al carrer de Mallorca, 504, interior, honrat obrer i ferm correligionari nostre, que de temps ve defensant els ideals nacionalistes i republicans, i que en l'actualitat és troba sense treball, amb tres fills de pocs anys i després d'haver tingut malalta durant una llarguíssima temporada a la seva esposa.

En la darrera sessió celebrada per la Cambra Industrial baix la presidencia del senyor Sedó, aquest doná compta dels treballs efectuats per l'Assamblea de Cambres celebrada a Madrid dels dies 2 al 5 del corrent, fent consideracions sobre la matéixa, i sobre algunes de les conclusions aprovades.

El senyor Sedó passa després a explicar la qüestió de l'entrevista de la comissió d'aigües amb el senyor Alba, de la qual en formava part com a president de la Cambra. Els reunits escoltaven amb gust les manifestacions del senyor Sedó aprovant la conducta per ell observada.

Després de discutir i aprovar altres assumptes no menys importants, el senyor Gallard va presentar una proposició, que fou aprovada per unanimitat, proposant que la Cambra Industrial contribueixi a la suscripció oberta per a adquirir la col·lecció de teixits de la familia Pascó, exposada en el Museu Municipal.

En la sessió extraordinaria celebrada'l divendres darrer, pel Consell Superior del Foment del Treball Nacional, baix la presidencia del senyor don Eduard Calvet, aquest feu semblants manifestacions que'l senyor Sedó en la reunió de la Cambra Industrial, sobre les qüestions de l'Assamblea de Cambres celebrada a Madrid, i lo de la comissió d'aigües, aprovant els reunits les paraules i la conducta seguida pel senyor Calvet, en tots dos actes.

Finalment es tractá, entre altres coses, de les gestions fetes per les Cambres de Comerç espanyoles a Londres, per a lograr la franquicia de drets del material destinat als ferrocarrils complementaris; de lo referent a l'autorització d'establir fábriques a les zones fronteriques i de la situació en que's troben les negociacions dels tractats de comerç.

DEL CAMP

LA CURA DE ROSES. — La reina de les flors ,quin únic destí fins ara, sigué'l d'alegrar la vista i la flaire, acaba de trobar un destí més pràctic, servirà en endavant, també de remei contra els refredaments. Fa pocs dies, la rosa, en particular la hermosa variació fosca coneguda amb el nom de «duke of Edinburgh», sigué presentada aquesta nova calitat en una de les sessions de l'exposició de medecina de Londres. Se creu haver trobat un excellent antissèptic vegetal, un mata-bacilos de primera força.

S'emprengué l'elaboració de petites pastilles, anomenades «pastilles de rosa» a les que al fondre's a la boca, se'ls atribueix la exterminació dels bacilos, causa dels refredaments. Aixís mateix s'han fet feliços assaigs per a provar la virtut de la rosa en correus de difteria, tisis i tifus. Sta dóna per segur ja que la sola aspiració del perfum de la rosa procura prompte alivi en cas de refredament.

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA. — El Patronat de la Escola Superior d'Agricultura, en sa darrera sessió, va acordar a petició d'alguns agricultors, canviar la data de l'inauguració dels cursos, que serà, ja des del pròxim curs, la del 15 d'octubre. Aixís mateix va acordar que'l títul elemental de Tècnic Agrícol pugui obtenir-se en un any d'estudis tècnics, sempre que's posseeixi una curta preparació general. Aquestes i altres modificacions de menor importancia apareixeràn exposades en el Follet d'Informació nombre 2, que estarà a la disposició del públic a mitjans del pròxim mes de maig. Toquen ja a son fi les obres de construcció de l'edifici per a la Escola Superior d'Agricultura en la' finca ex-casa Batlló, ont se donaràn les classes des del curs vinent.

MADURACIO DEL RAIM. — Un viticultor francès, Mr. Panchit, ha lograt anticipar dues o tres setmanes la maduració dels raïms sumergint les extremitats de les rames fructíferes dels ceps en una solució de sucre i aigua en la proporció de 125 a 145 grams d'aquéll per litre de líquit.

la sol·lució dolça 2 milímetres cúbics de

Però lo més notable es que afegint a grosella o gers destil-lat a baixa temperatura, hagi lograt comunicar als raïms, l'aroma especial de les groselles. Aquests resultats permeten esperar que amb procediments semblants se podría també comunicar als raïms el perfum de les maduixes i d'altres diferentes fruites.

GERMINACIO DE LES PATATES. —Per a evitar la germinació anticipada de les patates aconsella Vilmorin el següent procediment:

Al mes d'octubre, o en general, abans de que comenci a moure'l tubercle, s'omplen els locals alts amb sols una espessura de dos o tres tubercles; se deixen obertes les portes i finestres tot el dia i també per la nit ,si no gela o plou. En tal forma, la superficie dels tubercles exposada aixís a la claror i al aire se tornarà verda, però vegetaràn molt lentament, conservant-se nodrits i plens fins molt avançada l'estació.

VINS I LICORS A GIBRALTAR. — Explica el vice-cónsol espanyol a Gibraltar que en 1911 se va exportar ví en aquella plaça en quantitat de 93,571 «galons» (cada «galón» equival a 4,543 litres), dels quals se'n reexportaren 13,098. Les tres quartes parts de dit ví procedeix d'Espanya, principalment Xerés i Rioja.

Els aiguardents procedeixen en sa quasi totalitat d'Espanya, però'ls licors quasi tots son d'altres paisos. Entre un i altre producte se'n varen importar en 1911, 70,212 «galons», reexportant-se'n 40,107.

L'importació d'aiguardents i licors tendeix a augmentar; en canvi tendeix a disminuir la de vins.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Dilluns no hi há funció. Dimarts «El Trovador», per les senyores Gagliardi i Ponzana, i els senyors Famadas, i Paccini. Dimecres debut de De Angelis amb «Mefistófeles». Se despatxa en Comptaduría.

TEATRE CATALÁ ROMEA

Avui a un quart de deu. La comedia en 5 actes.

Sherlock Holmes

creació de E. Giménez. Demá benefici del conserje d'aquest teatre Eduard Casas. La comedia en dos actes «El afinador», El monóleg den Guimerà «Mestre Olaguer» i la comedia en dos actes d'éxit «Camino adelante». Dijous, 24, Benefici del galán jove cómic R. Torres «Los dominós blancos» i «Pedro Giménez»,

TEATRE TIVOLI. Gran companyía de sarquela i opereta espanyola. Temporada d'estiu. Dirigida pel primer actor

EMILI DUVAL

i els mestres concertadors

JULIÁ VIVAS i ANTONI PUCHOL

de la que formen part les primeres tiples MARIA LLUISA LABAL, MARIA PUCHOL i PURA MONTORO. Debut dimecres 23 d'abril.

TEATRE DE NOVETATS.—Gran Companyía del Teatre de la Sarçuela de Madrid. Avui dilluns. Tarde, a les 5, a preus econòmics, l'èxit de la temporada «Si yo fuera rey...!» Nit a un quart de deu, grandiós programa, debut del célebre tenor Rafel López, fent la seva presentació amb l'hermosa opereta en 2 actes

La generala

i la gran ópera en 1 acte éxit d'aquesta companyía

Cavallería Rusticana

Demà dimarts a les cinc matiné monstre 3 actes, 3. Primer: «La generala». Según: «Cavallería rusticana». pel célebre tenor Rafel López, preus económics. Nit a un quart de deu, éxit creixent «¡Si yo fuera rey...!» Según: Estrena en aquest teatre de la sarçuela

La veda del amor

riquíssima presentació tal i com s'estrenà a Madrid, Preciós decorat de l'escenógraf Muriel. El vinent divendres benefici de l'eminent tenor «Vercher» amb un escullit i variat programa.

Eldorado Teatre de Catalunya

Avui dilluns tarde, a dos quarts de sis. Nit a dos quarts de deu, lo més gran i artístic de nostres temps en l'art de la Cinematografía

Quo Vadis?

drama històric en sis parts i música de l'eminent mestre Jean Nougués. Se despatxa en Comptaduría sense augment de preus.

Teatre Nou Avui dilluns tarde a les quatre, entrada o'10 «La veda del amor». A les cinc entrada o'25. Primer: «¡Los hombres que son hombres!», Según: «El gitanillo» per Lolità Arellano. Nit a dos quarts de deu. Entrada o'35. Les tres obres de major éxit en la present temporada. Primer «El gitanillo». Según «Los cadetes de la reina». Tercer «La veda del amor». Molt a viat «Eva».

Teatre Cómic Avui dilluns, primera funció popular. Tarde a les 4, doble. Primer «Agua, azucarillos y aguardiente» per Julia Gómez i Mercé Gay. Según «El barbero de Sevilla», creació de Anita Lopetegui Tercer Exit colossal «La niña de los besos». ovacions xardoroses a Ursula López. Nit a un quart de deu, extraordinaria. Primer «La Fresa». Según Agua azucarillos y aguardiente», Tercer «La corte de Faraón». Nous couplets de l'Ahi vá, Ahi vá,.. per Ursula López. Quart «La Geisha», grans ovacions a Agneta Lopetegui. Aquesta setmana estrena «El reloj de arena».

Teatre Apol

Gran Companyía Onofri. Avui dilluns, 21, Exit colossal. Tarde a dos quarts de quatre. El mimo drama modern en tres actes i 7 quadres «Casa de corrección». de grandiós éxit. Nit a un quart de deu. El famós i emocionant mimo drama en 3 actes i 11 quadres, «Corazón de hiena», d éxit colossal. Demà dimarts darrera de «Corazón de hiena».

FRONTO COMTAL

Dos grans partits per a avui a les quatre i quart.

Entrada, 1 50 ptes.

SATURN PARC

PROXIMA OBERTURA

Grans novetats en nous Sports.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Del 18 de maig al 3 Juny CENTENARI DE

Ricard Wagner

Cinc grans festivals

Associació Wagneriana

ORFEÓ CATALÀ

Queda obert l'abonament al magatzén de música casa Dotesio, 1 i 3, Portal de l'Angel.

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert. Restaurant Parisièn

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer orde. Sarsuelas alegres. Continuament Grans Debuts.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 105, davant Teatre Comtal Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

La Gran Peña Music-Hall Sant Pau, 83 Telefon 3068

Tots els dies tarde a dos quarts de quatre i nit a dos quarts de deu. Concerts per la Companyía varietés i grans espectacles de regal.

Cinematógrafs

SANT PAU, 85 DIANA — CINES — ARIBAU, 4 ROYAL

Entrada general. . . . . 15 céntims.
Preferencia. . . . . 25 »

Avui dilluns, día popular día de 8 grans estrenes, 8. «Muerte y resurrección de un Papa á otro Papa», 500 m., Film d'Art. «El doctor de la guarnición», 650 m. Bisson. Cuando el amor odia», 9 0 m. «El Rayo», 800 m. Aquila. «Manón» Gaumont. «Thè Trio Pollos», «La herradura de la mala suerte», «La coqueta escarmentada». Ultim día de «Novela Parisiense» 1.100 m. i altres varies. Demà dimarts, d'a de Moda, Estrenes. «La feucha» 850 m. Pathé. «Miarca-Romane» 850 m. Savoya.

Gran cine saló Doré

Avui dilluns, segueixen els plens, lo mai vist amb els eminents artistes «Los Harturs»-«Los Harturs»-«Los Harturs»-«Los Harturs». Tarde i nit, hermós programa de pel·lícoles i grans atraccions. «Casthor», l'imitador més célebre que's coneix de personatges il·lustres. «Trio Obiol» amb la seva nina mecánica, riquíssima presentació sens rival en son genre. Entusiasme sens igual pels eminents artistes

Los Harturs

LOS HARTURS

presentant en escena l'apropósit cómic cantant i ballable

El asistente Ramirez

nou en aquest local. El divendres 25, gran aconteixement artístic. Estrena del apropósit còmic-líric-ballable a transformació de costums árabs

El Sultán de Marruecos

Magnífic decorat dels notables escenógrafs Brunet i Pous. Expléndid vestuari adquirit a Fez. En aquesta obra se estrenará un ballable árab original del mestre Frederic Gayó.

Aquest apropósit es el de més luxo que presenten «Los Harturs». Nota important; La notabilísima i hermosa artista

Aigel

pendrá part en aquesta obra per a major relleu de l'espectacle.

Divendres 25 al Doré

Al Doré per a admirar a l'Aigel

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE.—Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres, bouillabaise. Dissabte menú corrent i vegetarià.

Butlletí comercial

Plassa de Barcelona

Mercats

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Regàs. *Dia 19 abril*

Els 100 kilos, fora consumo

Andalús, nou	de 117'40 a 121'75	pessetes
Baix Aragó	de 123'25 a 132'70	—
Borges	de 143'50 a 155'25	—
Tortosa	de 133'25 a 139'75	—

Mercat en ferm. Demanda a l'alza

Estació del Bogatell	Existencia	3 vagons
— —	Arribades	0 —

OLIS REFINATS

Encaixes de 5 bidons de 4 litres

Regàs, extraverge	8'50	pessetes cada una
— Superfi	7'50	— —
La Trompeta	6'50	— —

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa Emile Geissert y C.ª, *carrer Princesa 62.*

HAVRE, 19 *abril*

Café (good average)	Obre	Tanca
Maig	69'	69'25
Juliol	69'75	70'
Setembre	70'25	70'50
Desembre	69'	70'25
Mars	69'	70'25

Sostingut.

NOVA-YORK, 19 *abril*

Café (Tipu núm. 7)	Obre	Tanca
Maig	....	10'73
Juliol	....	11'02
Setembre	....	11'25
Desembre	....	11'26

Sostingut.

PARIS, 19 *abril*

Sucre (núm. 1)	Obre	Tanca
Abril	31'87	....
4 Maig	32'27	....
Juliol-Agost	32'50	....
4 Octubre	32'87	....

Sostingut.

HAMBURG, 19 *abril*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Abril	9'85	....
Maig	9'87	....
Agost	10'17	....
Oct-Nov-Des	10'15	....
Janer 1914	10'27	....

Sostingut.

LONDRES 19 *abril*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Maig	9 9 3/4	
Agost	10 0 3/4	

Calma.

LLANA

HAVRE, 19 *abril*

	Obre	Tanca
Buenos Aires		
Gener	180'50	

Calma

METALLS

HAMBURG, 19 *abril*

	Obre	Tanca
COURE		
Maig		
Setembre		

PEBRE

HAVRE, 19 *abril*

Tellicherry	Obre	Tanca
Maig	57'75	.....
Septembre	59'50	.....
Desembre	60'25	.....
Mars	61'	.....

Ferm.

ALCOHOL

Paris		Tanca
Juliol-Agost	43'50	
3 Octubre	43'75	

Sostingut.

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *Plassa Antic Born 1.*

Dia 19 abril

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o mal de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riqueza y 15/16 pur 100 ázoe	35'00
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 tonelades	....
— — pols — 10 —	...
— amònic 20/21 ázoe	42'50
Clorur potassa 80/82 equivalent a 50/52 per 100 potassa pura	25'50
Sulfat potassa 48/52 equivalent 48/52 per 1000 potassa pura	29'50
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 acid fosfòric soluble	6'25
Superfosfa cals mineral 18/20 per 100 acid fosfòric soluble	7'40
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 acid fosfòric soluble	8'25
Superfosfa cal òssos 11/12 per 100	11'00
Escories Thomas 15/17 per 100 acid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 99/100 pureza	68'00
So re en sacs de 40 kilos; el sac	7'50
— — —20 — —	2'15
— flor en sacs de 50 kilos; el sac	17'00

Productes enològics (marca Enol)

Informació de la casa KEGELS I VILA, *Ramòla de Catalunya, 32.—Barcelona*

15 *de abril*

	Per 100 ks. bulto d'origen	Detall el kilo
Acid cítric (caixes de 50 k.)	300	5'25
Acid sulfurós anhidre	....	....
Cilindre de 10 k	....	2'50
— de 25 k	....	2'20
— de 50 k	....	2'10
— de 100 k	...	2'
Acid tartàric (caixa 100 k.)	380	4'
Amiant pols per a filtre	430	5'
Carbó decolorant pasta	130	1'50
Carbonat de potassa químicament pur	200	2'50
Celulosa per a filtre	275	3'
Clarificant per a ví negre	175	2'50
— — blanc	200	2'50
Cola de Russia Salianski	...	40'
— de Xina fideus	...	12'
Filtrolina	150	2'
Fosfat amònic	170	2'
— bicàlcic	70	0'80
Gelatina fina «plata»	450	5'
— plaques «medalla d'or»	135	1'50
Metabisulfit de potassa pur	120	1'75
Osteocola Coignet	200	2'25
Tanine extra a l'éter	750	8'
— — alcohol	650	7'
— — en agulles	675	7'50

Mercats estrangers

ESTACIÓ ENOTÉCNICA D'ESPANYA A CETA

Els vins tèrbols

Els primers frets de Novembre provoquen, en general, una clarificació perfecta dels vins nous, motivada per la precipitació del cremor de tartre; en aquest moment s'observa la manca d'activitat dels microorganismes, llevadures o bacteries, aletargades per l'acció del fret. En dites condicions, un trascoleig del ví, abans de que tornin els primers calors, el col·locarà en condicions més ventatjoses de conservació.

A pesar de lo exposat, amb freqüencia se presenten vins tèrbols; aquest enterboliment pot ser motivat per dues distintes causes; o bé per una tendencia a alterar-se per oxidació, en qual cas pot modificar-se el color; o bé a un estat de fermentació.

Per conseqüent l'enterboliment; o és degut a una fermentació alcohòlica a causa del sucre encara existent en el ví; o es deu a la multiplicació de les bacteries, que han invadit el ví per contagi abans o després de la fermentació.

Aquests enterboliments van acompanyats de modificacions en les qualitats organolèptiques que confirmen l'estat anormal del ví.

L'existencia i naturalesa de les fermentacions seràn determinades per l'examen microscòpic dels principis o elements que produeixen l'enterboliment; i els progressos d'aquestes fermentacions s'apreciaràn per la quantitat o dòssis de sucre sense descompondre i per l'acidés volàtil. Coneguts aquests datos, se podrà determinar la exacta de l'estat del ví i pronosticar su evolució en el pervindre.

Quan la fermentació és purament alcohòlica, pel sucre existent en el ví sense descompondre; se podrà deturar per filtració, o per el fret, si el ví té d'esser dolç; i per aireació de un local a elevada temperatura o per l'adició de llevadures actives, si el ví té d'ésser sec. La filtració esterilitzant o la pasteurització son els mellors medis de conservació.

Per a els vins comuns, una clarificació esmerada i un bon sellé, son lo bastant per a conservar els vins clars o transparents fins al moment de consumir-los.

Tot lo que queda dit, no sols pot aplicar-se als nous vins, sinó també als vells conservats en botes o en ampolles quan se presenten tèrbols.

PREUS DE PRODUCTES AGRICOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 135 a 155 francs; Aragó, de 160 a 170; Andalusia, de 125 a 135, Tortosa, de 145 a 155.

Alcohols: de vi, bon gust, de 14 a 130 francs, hectòlitre; de brisa, de 90 a 100; Nord, de 00 a 00; Nord extrafi, de 46 a 50; d'industria. de 00 a 00; cognac, de 00 a 000.

Sucres: de 65 a 67 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 58 a 60; *en entrepot*, de 40 a 42; bords de 32 a 33; en brut, blancs, de 30 a 31; rojos, de 27 a 28.

Fruites: peres, de 00 a 00 francs; pèssocs, de 00 a 00; raïm, de 00 a 00; pomes de 25 a 45; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 00 a 00 el mil; llimones, de 40 a 50 el mil; taronges, de 40 a 50 francs; mandarines, de 00 a 00; melons, de 00 a 00 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant de 000 a 000; de Cartagena, de 000 a 000; de Mallorca, de 220 a 255; amb closca de Tarragona (mollar), de 110 a 120; de Cartagena, de 100 a 110; avellanes de Tarragona, de 170 a 175; ab closca, de 70 a 75; panses de Málaga, de 50 a 11 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 70 a 72 francs el 100; cireres seques, de 150 a 200; figues, de 35 a 40; pinyons, de 185 a 195; cacauets, de 00 a 00; anís de Málaga, de 85 a 95; cómins de 00 a 00; escaiola, de 00 a 15.

Legums (verdes y seques): ceves, de 14 a 20 francs; alls de 65 a 70; patates; de 00 a 00; nores de 20 a 25, llantíes, de 40 a 50; mongetes, de 25 a 30; pèsols, de 00 a 00; faves, de 00 a 00; tomàtecs, de 00 a 00.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 8 a 9'00; palla, de 4 a 5; garrofes, de 00 a 00; segó, de 10 a 18 els 100 kilograms.

Suros: els mil, superfi, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 135 a 145 francs kilo; pebre molt. dols, de 100 a 150 els 100; mares de ví, de 25 a 35; el grau d'àcid tartàric, de 0'00 a 1'00; tartà en brut, de 00 a 00; el grau de bitartrat, de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs, hectòlitre; Alacant, de 11 a 12 id. de 29 a 32 id.; id.; Benicarló, de 11 a 12 id., de 28 a 30 id., id, Catalunya, de 10 a 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 11 a 12 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 10 a 12 id., de 31 a 32; Valencia, de 11 a 12 id., de 28 a 30; Valencia, rosat, de 12 id., de 31 a 33; Vinaròs, de 10 a 12 id., de 30 a 31; Moscatell (9 a 10° licor), de 14 id., de 00 a 00; Mistela blanca (9 a 10° (licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mistela roja (9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 32 a 34 Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 32 a 33 Vi blanc de Catalunya, de 11 a 12 id., de 30 a 32; de Xerès y Màlaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 12 d'abril de 1913. — El director de l'Estació, *Lluis Arismendi.*

Butlletí meteorológic

Dia 19 abril

DEMATI

Barómetre al nivell del mar	763'96
Temperatura a la sombra	16'5
Direcció del vent	S. E.
Humitat	72

TARDE

Barómetre al nivell del mar	764'81
Temperatura a la sombra	15'5
Direcció del vent	S. O.
Humitat	82

EN LES VINTIQUATRE HORES

Temperatura.—Máxima: Sol, 22'5.—Máxima: Sombra, 16'6.—Mínima: Sombra, 9'0.—Reflectos, 8'0.—Velocitat del vent, 160 kilòmetres.

FILLS DE F. MAS SARDÁ

RAMBLA DEL CENTRE, 22. - BARCELONA

Negociem els cupons Amortitrable 5 per 100, venciment 15 Maig.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

Esqueles mortuories

SE REBEN

A l'Administració fins a les deu de la nit

A l'imprempta fins a les dotze de la matinada

PREUS Y TAMANY, SEGONS CATALEG

Gran Diploma de Honor y 10 Medallas

RELOJ ORIÓN AFINACIÓN CRONOMÉTRICA

VÉNDESE EN LAS RELOJERIAS

FORA PÈL MOIXÍ

El POLVOS COSMETICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cos, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilissim a les senyores que tinguin pèl moixi (vello) a la cara y brassos, para que aixi pugan destruirlo. 2'50 ptes. — S'envia certificat per correus si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro UN POT, Mutu o segells de correu.

Farmacia Borrell

CONTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52 - BARCELONA

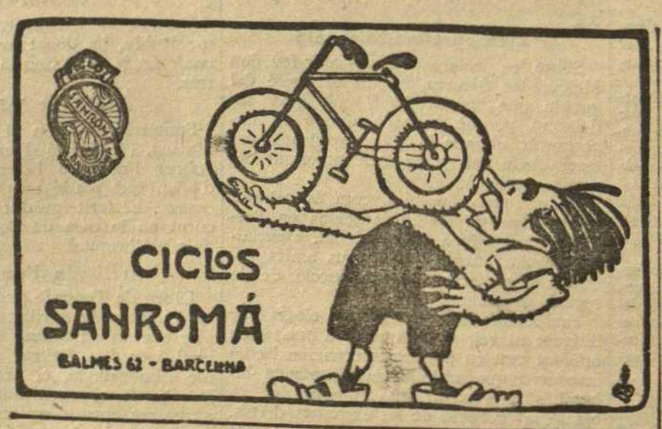

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 73, entressol, prim.ª

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors, desde'l 3 per 100 anual en lletres, propietaris, industrials i comerciants, desde'l 1½ per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usufrets y parts indivisas, y sobre garatges, pisos, carruatges y toda garantia que convingui. Rambla de Santa Monica, 4, entressol.

Li enviarem de franc

Posi vostè en aquest Butlletí son nom y la seva direcció, ho envii, si viu a Madrid, a la «Sociedad General de Publicaciones», Diputació, 211, Barcelona, y rebrà a casa seva un repart de franc de «El Hogar y la Moda» y una entrega de 16 planes cada una, de les obres seguents: «Novísimo Diccionario Enciclopédico Ilustrado», «Historia General de España y de la Amèrica española» y una Novela fina, interessant y moral. Tot això setmanal y tot per dos rals al mes, y amb dret a opció, ademés, a una serie de regals mensuals que li donarem a conèixer. Vostè veu el repart que li enviarem. Si li agrada, s'hi suscriu; y si nó, tant amics.

D. _____

que habita a _____ provincia de _____ carrer o plassa de _____ núm. ____ pis ____ desitja rebre un repart de franc, de mostra, de «El Hogar y la Moda» y la seva Biblioteca.

Aixarop del Professor Girolamo

Polvos y cutxets Pagliano (de Florencia)

EL MILLOR DEPURATIU Y REFRESCANT DE LA SANG

65 anys d'éxit creixent són la millor recomanació

Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO

Se venen a les principals farmacies y droguerias

Unics agents a Espanya: I. URIACH Y COMP.A - - Moncada, 20, Barcelona